

Gakushū juku - stvarno stanje, pozitivni i negativni aspekti iz perspektive japanskih studenata

Kečkeš, Melani

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:436383>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-06**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Filozofski fakultet

MELANI KEČKEŠ

**GAKUSHŪ JUKU – STVARNO STANJE, POZITIVNI I NEGATIVNI ASPEKTI IZ
PERSPEKTIVE JAPANSKIH STUDENATA**

Diplomski rad

Pula, rujan 2023. godine

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Filozofski fakultet

MELANI KEČKEŠ

**GAKUSHŪ JUKU – STVARNO STANJE, POZITIVNI I NEGATIVNI ASPEKTI IZ
PERSPEKTIVE JAPANSKIH STUDENATA**

Diplomski rad

JMBAG: 0303063800, redovita studentica

Studijski smjer: Sveučilišni diplomski studij Japanologija; smjer: nastavnički

Predmet: Pisanje i prezentiranje istraživačkih radova na japanskom jeziku

Znanstveno područje: Humanističke znanosti

Znanstveno polje: Filologija

Znanstvena grana: Japanologija

Mentorica: prof. dr. sc. Irena Srdanović

Pula, rujan 2023. godine

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Melani Kečkeš, kandidatkinja za magistricu Japanologije (nastavnički smjer) ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Studentica

Melani Kečkeš

U Puli, 27.9.2023. godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Melani Kečkeš dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom „Gakushū juku – stvarno stanje, pozitivni i negativni aspekti iz perspektive japanskih studenata“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 27.9.2023. (datum)

Potpis

Melani Kečkeš

SADRŽAJ

1. UVOD.....	7
2. KRATAK PREGLED RAZVOJA MODERNOG OBRAZOVNOG SUSTAVA JAPANA.....	8
2.1. Rana modernizacija i obrazovanje <i>wakon yōsai</i>	8
2.2. Demokracija razdoblja Taisho i liberalno obrazovanje.....	9
2.3. Reforma japanskog obrazovnog sistema nakon Drugog svjetskog rata	10
3. JAPANSKI OBRAZOVNI SUSTAV DANAS	11
3.1. Pravni aspekti obrazovanja	11
3.2. Opći opis japanskog obrazovnog sustava	11
3.3. Specifične karakteristike japanskog obrazovanja	12
3.4. Struktura japanskog obrazovnog sustava.....	13
3.4.1. Predškolsko obrazovanje	15
3.4.2. Osnovna škola	15
3.4.3. Niža srednja škola.....	15
3.4.4. Viša srednja škola.....	16
3.4.5. Visoko obrazovanje.....	16
3.4.6. Škole za stručno osposobljavanje i raznovrsne izborne škole	17
3.4.7. Škole za pripremanje ispita i akademske mentorske škole	17
3.5. Problemi japanskog obrazovnog sustava	17
4. JUKU ŠKOLE	18
4.1. Povijest i razvoj <i>juku</i> škola.....	19
4.2. Razlog nastanka i opstanka <i>juku</i> škola.....	20
4.3. Vrste <i>juku</i> škola	22
5. TRENUTAČNO STANJE <i>GAKUSHŪ JUKU</i> ŠKOLA.....	24
5.1. Brojke, postoci i tablice vezani uz <i>gakushū juku</i> škole	26
5.1.1. Istraživanja provedena od strane BERD-a.....	26
5.1.2. Istraživanja provedena od strane MEXT-a	28
5.2. Najnoviji podaci o <i>gakushū juku</i> školama	34
5.3. Obrazovanje u sjeni.....	37
6. POZITIVNI ASPEKTI <i>GAKUSHŪ JUKU</i> ŠKOLA.....	37
7. NEGATIVNI ASPEKTI <i>GAKUSHŪ JUKU</i> ŠKOLA	39
8. ISTRAŽIVANJE	41
8.1. Metoda	41
8.2. Rezultati provedene ankete.....	42
8.2.1. Informacije o polaženju <i>gakushū juku</i> škola.....	42
8.2.2. Predmeti	44

8.2.3.	Razlozi pohađanja <i>gakushū juku</i> škola	45
8.2.4.	Razlozi nepohađanja <i>gakushū juku</i> škola	45
8.2.5.	Tko je doveo odluku o pohađanju <i>gakushū juku</i> škola.....	46
8.2.6.	Korisnost pohađanja <i>gakushū juku</i> škola.....	46
8.2.7.	Biste li preporučili pohađanje <i>gakushū juku</i> škole?	48
8.2.8.	Mogućnost financiranja pohađanja <i>gakushū juku</i> škole	48
8.2.9.	Pozitivni aspekti pohađanja <i>gakushū juku</i> škola	49
8.2.10.	Negativni aspekti pohađanja <i>gakushū juku</i> škola	50
8.3.	Zaključak provedene ankete.....	51
8.4.	Daljnja istraživanja.....	53
9.	ZAKLJUČAK.....	53
10.	POPIS LITERATURE	56
11.	POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFOVA	59
12.	PRILOG	60
13.	SAŽETAK	66
14.	ABSTRACT.....	67
15.	要旨	68

1. UVOD

Rohlen (1980: 207) navodi kako je Japan država koja uvelike cijeni obrazovanje te kako japanska kultura i japansko društvo nerijetko procjenjuju kvalitetu osobe upravo po njezinom obrazovanju. S time na umu, nije neobično da japanski roditelji, a time automatski i njihova djeca, teže upisu na što elitnije sveučilište. Međutim, da bi se došlo do elitnog sveučilišta, treba krenuti dugim putem obrazovanja, koje započinje dječjim vrtićem. Poželjno je da je svaki upisani i pohađani stupanj obrazovanja što elitniji i poznatiji jer to osigurava bolje obrazovanje, bolje zaposlenje i bolju budućnost. (Rohlen, 1980: 207)

Janssen (2019: 10) tvrdi da u tom iznimno konkurentnom obrazovnom sustavu, program koji nude obične škole nije dovoljan te djeca redovito traže pomoć i dodatno znanje od *gakushū juku* škola. *Gakushū juku* (jap. 学習塾) škole su škole koje, najčešće u poslijepodnevnim satima, podučavaju djecu svim školskim predmetima iz kojih trebaju pomoć. Poduke se mogu sastojati od vježbi i drilova za lakšu pripremu za ispite, dodatnog pojašnjavanja obrađenog školskog gradiva za lakše praćenje nastave u školi ili pa naprednog učenja gradiva. Sve s ciljem stvaranja najbolje moguće budućnosti. (Janssen, 2019: 10)

Međutim, kako pohađanje *gakushū juku* škola ima mnoge pozitivne strane i pozitivan utjecaj na budućnost, tako može imati i mnoge negativne strane najčešće upravo za vrijeme pohađanja *gakushū juku* škola. Zbog toga će ovaj diplomski rad ukratko predstaviti japanski obrazovni sustav i putem ankete pokazati pravo mišljenje japanskih studenata o pohađanju *gakushū juku* škola.

Na početku će biti ukratko predstavljen razvoj modernog japanskog obrazovanja, kada su se dogodile neke veće promjene te kako je došlo do danas važećeg obrazovnog sustava. Zatim će biti detaljno pojašnjen japanski obrazovni sustav, krenuvši od dječjih vrtića, preko osnovnih, nižih srednjih i viših srednjih škola, sve do visokog obrazovanja i specijaliziranih škola. Ovdje će također biti dotaknuti pravni aspekti japanskog obrazovanja te specifičnosti i problemi obrazovnog sustava. Nakon toga će biti predstavljene *juku* škole. Bit će pojašnjena njihova povijest nastanka i razlog opstanka te će također biti navedeni i različiti načini tipiziranja *juku* škola.

Dalje će biti predstavljeno trenutačno stanje *gakushū juku* škola u Japanu. Ovdje će uz pomoć anketa provedenih od strane MEXT-a i BERD-a biti prikazana čestoća polaznja *gakushū juku* škola, najčešći predmeti za koje učenici traže pomoć, pozitivni i negativni aspekti pohađanja *gakushū juku* škola i mnogi drugi. Nakon toga će biti navedene pozitivne i negativne strane *gakushū juku* škola, kako za učenike, tako i za nastavnike, obitelji učenika, ekonomiju i društvo Japana.

Rad će se završiti anketom provedenom na japanskim studentima. Bit će predstavljeni odgovori na pitanja čestoće pohađanja *gakushū juku* škola kroz svako razdoblje obrazovanja. Također će biti navedena vrsta pomoći koju su najčešće trebali te iz kojih predmeta. Za kraj će biti predstavljeni odgovori na pitanja o pozitivnim i negativnim aspektima pohađanja *gakushū juku* škola. Kako su do sada provedene ankete bile usmjerene samo na učenike ili njihove roditelje, ova anketa će pokazati stav i iskustvo studenata nakon što su prošli kroz najteži dio obrazovnog sustava. Svrha provedene ankete je čuti mišljenje studenata sada kad su odrasliji.

Cilj ovog diplomskog rada je vidjeti poklapaju li se te u kolikoj mjeri se poklapaju mišljenja japanskih roditelja i učenika tijekom pohađanja *gakushū juku* škola (dobivenih iz već provedenih anketa) s mišljenjima japanskih studenata nakon pohađanja *gakushū juku* škola. Nadalje, cilj je također saznati pozitivne i negativne aspekte *gakushū juku* škola iz perspektive studenata koji su pohađali *gakushū juku* škole te možda sada, kada su odrasliji, saznati imaju li drugačije mišljenje o njima.

2. KRATAK PREGLED RAZVOJA MODERNOG OBRAZOVNOG SUSTAVA JAPANA¹

2.1. Rana modernizacija i obrazovanje *wakon yōsai*

¹ Za više informacija vidi: Beauchamp, Edward R. „The Development of Japanese Educational Policy, 1945-85“. *History of Education Quarterly*. Volume 27. Number 3. 1987. 299-324 i Okano, Kaori; Tsuchiya, Motonori. *Education in Contemporary Japan: Inequality and Diversity*. Cambridge University Press. 1999.

Wada (1993: 76) navodi kako je moderno japansko obrazovanje započelo 1872. godine (razdoblje Meiji, 1868. – 1945.). Ističe kako je u to vrijeme vladina najveća briga bila snažan utjecaj Zapada na Japan te su kao cilj imali očuvati japanski duh i neovisnost. Ovaj cilj su pokušali postići brzo modernizacijom poznatom pod nazivom *fukoku kyōhei* (bogata država i snažna vojska, jap. 富国強兵). Japanske vlasti su kao svoj uzor za modernizaciju uzele Englesku, SAD, Francusku i Njemačku te su 1889. godine postavili temelje japanske moderne edukacije, koja je sa svojim etničkim smjernicama i ciljevima obrazovanja služila državi sve do 1945. godine. (Wada, 1993: 76)

Wada (1993: 76-77) dalje nastavlja kako je na Zapadu „modernizacija“ predstavljala kombinaciju industrijskog napretka i demokratizacije, u čijim se korijenima nalazi racionalizam, a koja je u kršćanskom svijetu predstavljala suprotnost vjeri, u Japanu je vlada stvorila novu ideologiju s korijenima u konfucijanizmu, kombinirajući na taj način znanost i tehnologiju Zapada te ideju države kao jedne velike obitelji s carem u centru. Upravo se ta politika korištenja zapadnih tehnika i znanja u kombinaciji s japanskom ideologijom naziva *wakon yōsai* (japanski duh, zapadna tehnologija, jap. 和魂洋才). (Wada, 1993: 76-77)

Prema Wadi (1993: 77) bi se moglo reći da je cilj obrazovanja, koje je postojalo prije Prvog svjetskog rata, bio voditi ljude iz prije postojećeg feudalizma k modernizaciji i društvu orijentiranom školovanju, a da se u isto vrijeme zadrži konfucijanska ideologija japanske ratničke klase. Škole su stoga kroz svoj sustav razvijale i razvrstavale talentirane ljude nacije, održavajući na taj način parolu države *fukoku kyōhei*. S druge strane su škole služile običnom puku kao put k napredovanju. (Wada, 1993: 77)

2.2. Demokracija razdoblja Taisho i liberalno obrazovanje

Wada (1993: 78) navodi da je, zahvaljujući pobjedama koje je izvojevao u Prvom svjetskom ratu, Japan postigao svoj cilj samostalnosti i statusa moćne vojne države. Međutim, nastavlja kako se isto ne može reći i za stanje unutar države. Tvrdi da su se pojavile mnoge ideologije, među kojima su liberalni pokret i socijalizam, a koje su konzervativci smatrali prijetnjama japanskom jedinstvu i općoj ideologiji. Rezultat je

razdoblje poznato kao Taisho demokracija. U tom su razdoblju sa Zapada nastavile dolaziti nove edukacijske ideje, koje su se miješale s mnogim japanskim edukacijskim reformama i kreirale razdoblje karakterizirano ponajviše liberalnom atmosferom, a koje je trajalo do 1930-ih godina. Nažalost, usred Velike depresije (1929. – 1933.) je stradao i obrazovni sustav Japana, koji je prigrlio tadašnji svjetonazor, a to su militarizam i nacionalizam. (Wada, 1993: 78)

2.3. Reforma japanskog obrazovnog sistema nakon Drugog svjetskog rata

Nakon poraza u Drugom svjetskom ratu, Japan je bio podvrgnut potpunoj reformaciji svojih okupatora, SAD-a. Wada (1993: 79) tvrdi, kako su obrazovanje stoga u tom razdoblju karakterizirali pacifizam i demokratizacija, a stari edukacijski sustav 6-5-3-3 zamijenio se novim 6-3-3-4 sustavom obrazovanja. Nastavlja kako je cilj novog obrazovnog sustava bio stvoriti naciju koja bi bila pacifistička, obrazovana i demokratska. Promjena nije prošla bez problema. 1970-ih su unutar škola vladali problemi delinkvencije, ne polaženja škole, općenitog nasilja i povećan broj učenika koji su napustili obrazovni sustav. (Wada, 1993: 79)

Međutim, Wada (1993: 80-81) tvrdi kako gore navedeni problemi nisu bili prisutni samo u Japanu, već u svim industrijaliziranim državama. Ističe da problemi niču iz utjecaja modernog humanizma na pojedince. Osnovna ideja moderne osobe je samostalnost, koja se, povezana s racionalnošću, razvija u iskorištavanje drugih ljudi za vlastitu dobrobit i napredak, što opet vodi do egoizma i na kraju do nihilizma. Wada smatra da sve to neizbježno vodi do modernih ekonomskih katastrofa. Od 1970-ih ljudi diljem svijeta streme promjeni ideologije te se zalažu za međusobno podučavanje i kolegijalnost. (Wada, 1993: 80-81)

Da bi se mogao promovirati nov način razmišljanja, bilo je potrebno ponovno razmisliti o svijetu za koji se smatralo da je istinit. Wada (1993: 81-82) navodi kako je osim racionalnosti i znanosti, potrebna i kreativnost te želja za istraživanjem. 1986. godine je provedena obrazovna reforma, koja je promovirala razmišljanje o negativnim utjecajima modernizacije. Reforma je zahtijevala da učenici razviju sposobnost procjene situacije te veću fleksibilnost u samom razmišljanju. (Wada, 1993: 81-82)

3. JAPANSKI OBRAZOVNI SUSTAV DANAS

3.1. Pravni aspekti obrazovanja

Prema japanskom Ustavu svi ljudi imaju pravo na obrazovanje, koje odgovara njihovim sposobnostima. Takvo obavezno obrazovanje je za sve besplatno. U ožujku 1947. godine je na snagu stupio novi zakon, koji sadrži suštinu i osnovne principe japanskog obrazovnog sustava, a neki od njih su: jednakost prilike, obvezno obrazovanje, obrazovanje dostupno i ženama te zabrana vjerskog obrazovanja u određenim regijama Japana. S nadolazećom modernizacijom i općim promjenama u svijetu, japanski obrazovni sistem je također zahtijevao promjenu i prilagodbu tadašnjoj svjetskoj atmosferi. Tako je 15. prosinca 2006. godine na snagu stupio novi zakon. Ovaj zakon je zadržao većinu prije donesenih principa, koji su dopunjeni s potrebom za poštivanjem tradicije i kulture te motivacijom za opću dobrobit. (MEXT, 2016)

3.2. Opći opis japanskog obrazovnog sustava

1947. godine su pod vodstvom okupacijskih snaga u Japanu doneseni *Temeljni zakon o obrazovanju* i *Zakon o školovanju*, koji obrazovni sustav definiraju na sljedeći način: šest godina osnovne škole, tri godine niže srednje škole, tri godine više srednje škole i dvije ili četiri godine sveučilišta. Ovaj sistem se često prikazuje i svojim kraćim oblikom 6-3-3-4. Pohađanje osnovne i niže srednje škole je obavezno. Mrnjajus (2018: 28) navodi kako japanski obrazovni sustav, osim gore navedenih, obuhvaća i dječje vrtiće, petogodišnje tehničke fakultete za maturante nižih srednjih škola, posebne škole za osposobljavanje maturanata nižih i viših srednjih škola te posebne škole za hendikepirane osobe. Što se tiče sveučilišta, oni uključuju dodiplomske koledže, *junior colleges* i diplomske škole. (Mrnjajus, 2018: 28)

U Japanu školska godina za osnovne, niže srednje i više srednje škole najčešće započinje 1. travnja, a cijela školska godina je podijeljena na tri razdoblja između kojih su praznici. Školski tjedan traje pet dana (izuzev nekih škola koje su dobile posebnu dozvolu za održavanje nastave subotama s ciljem pokrivanja obveznih predmeta). Sve do 2002. godine je škola trajala od ponedjeljka do petka u punoj satnici te subotama

samo pola dana. Od 2002. godine se školski tjedan smanjuje na samo 5 nastavnih dana, dok su subote slobodne. Ovakva politika obrazovanja naziva se *yutori kyōiku* (jap. ゆとり教育), što bi u slobodnom prijevodu značilo „opušteno obrazovanje“ ili „obrazovanje bez pritiska“. Cilj ovog obrazovanja je smanjenje nastavnih sati u svrhu stvaranja više slobodnog vremena, koje bi učenici mogli koristiti za bavljenje izbornim i izvannastavnim aktivnostima (Wieczorek, 2008: 102 i Takashima, 2019: 152).

Smjernice, koje sadrže osnove svakog predmeta koji se predaje diljem Japana, te ciljeve i sadržaj nastave u svakom razredu priprema MEXT. MEXT je kratica za japansko Ministarstvo obrazovanja, kulture, sporta, znanosti i tehnologije. Navedene smjernice se redovito provjeravaju i mijenjaju svakih deset godina. MEXT također određuje udžbenike koje će japanske škole koristiti za obrazovanje svojih učenika (Mrnjauš, 2018: 28-29).

Benjamin (1997: 19-20) tvrdi da je japanska javnost, generalno gledano, zadovoljna japanskim obrazovnim sistemom. Nastavlja kako su Japanci svjesni da njihov obrazovni sustav nije savršen, ali također smatraju da nije u potpunosti nepopravljiv. Obrazovni sustav je u očima javnosti akademski efikasan, psihološki zdrav za djecu te općenito velika podrška japanskom društvu, kulturi i ekonomskim potrebama države. Benjamin navodi da se čak 99% djece upisuje u osnovnu školu te je velika većina njih sretna u školi i općenito tom dijelu svog života. Što se tiče srednjih škola, 30% djece pohađa privatne srednje škole, ali ne zato što ih ljudi preferiraju (većinom su drugi izbor), nego jer javne škole nemaju dovoljan kapacitet da prime sve učenike (Benjamin, 1997: 19-20).

3.3. Specifične karakteristike japanskog obrazovanja

Cummings (1982: 19-23) napominje da je japanski obrazovni sustav specifičan i da se razlikuje od drugih postojećih obrazovnih sustava svijeta. Prva i veoma važna karakteristika japanskog obrazovanja, koju navodi Cummings, je njegova revolucionarna promjena nakon kraja Drugog svjetskog rata. Tada Japan uvodi demokraciju, decentralizaciju i demilitarizaciju u svoj obrazovni sustav. Nastavnici se dodatno educiraju i dobivaju mogućnost stvaranja udruženja, što se kasnije razvija u Japansku uniju nastavnika (jap. 日教組 *Nikkyōso*). Druga važna karakteristika, koje se

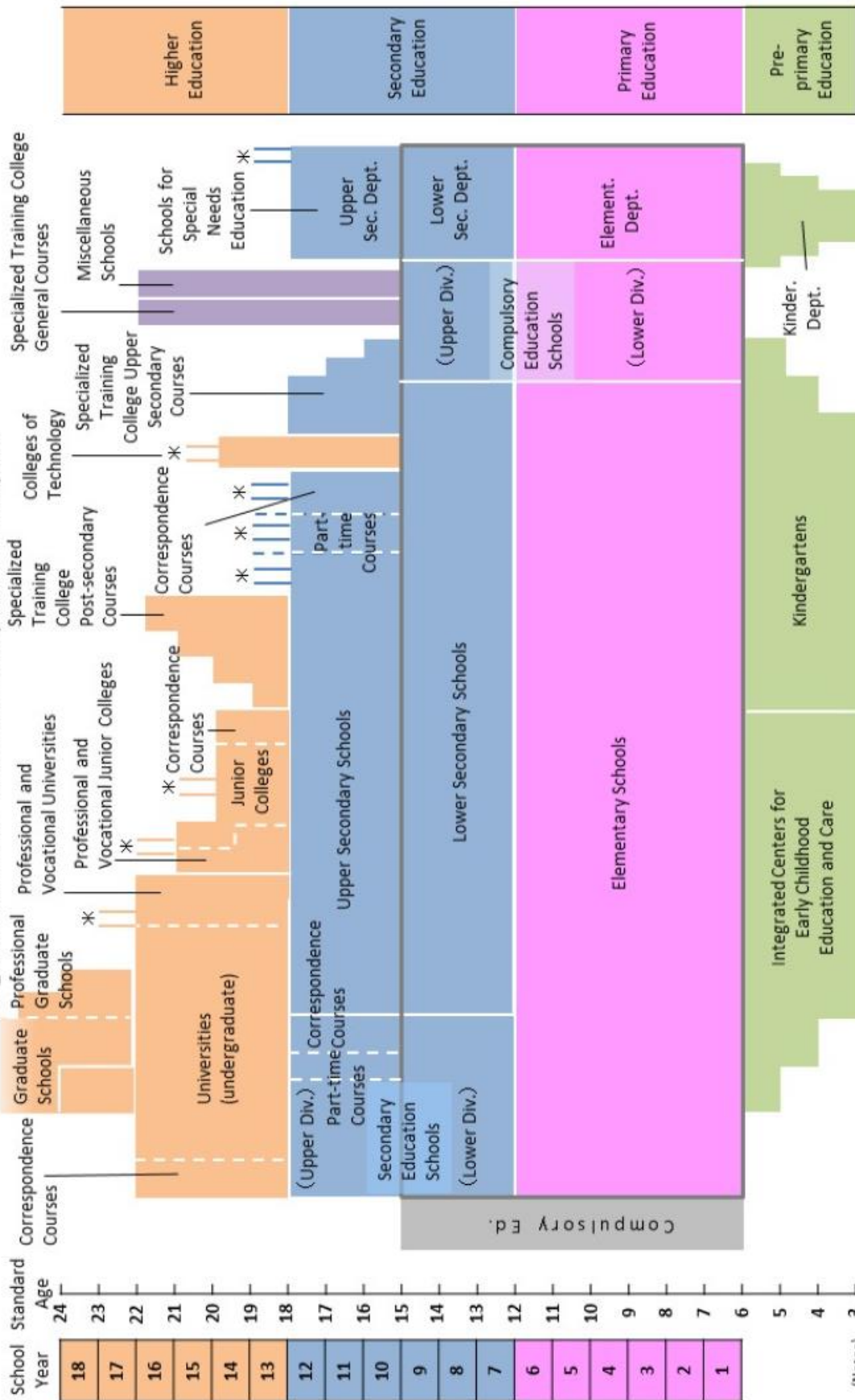
dotiče Cummings, je iskren interes za obrazovanje, bilo za dobrobit društva, bilo za kontrolu nacije. Slijedi jednakost japanskih škola, pod što se podrazumijeva jednaka financijska podrška i potpora svim školama, kako velikim, tako i malim. Japanske škole su zahtjevne. Osim što učenici moraju savladati nevjerojatnu količinu gradiva, japanske škole broje 240 školskih sati kroz jednu školsku godinu, čime škola zauzima samu srž života japanske djece. Cummings (1982: 19-23) navodi, kako je za razliku od Zapada, gdje je glavna obrazovna jedinica razred, u Japanu to škola. Cijela škola nerijetko organizira sastanke, izvannastavne aktivnosti, druženja ili festivale, koji promiču zajedničko druženje i učenje (Cummings, 1982: 19-23).

Sljedeća karakteristika japanskog obrazovnog sustava koju navodi Cummings (1982: 23-27) je sigurnost nastavnika. Nastavnici uživaju povlašten društveni položaj i dobru plaću. Također mogu uvelike utjecati na samo vodstvo škole u kojoj rade te im je najčešće posao, nakon što se zaposle, osiguran do smrti. Cummings nastavlja da nastavnici u Japanu redovito unapređuju svoj način podučavanja te su u bliskom kontaktu s roditeljima svojih učenika. Nadalje, japanski nastavnici vjeruju u cjeloviti, holistički pristup obrazovanju, putem kojeg obrazuju djecu ne samo znanjem, već i sposobnostima unutar svih životnih sfera. Cilj ovakvog obrazovanja je stvaranje cjelovitih ljudi, a ne samo intelektualaca. Posljednja karakteristika japanskog obrazovnog sistema koju ću ovdje navesti, a koju također navodi Cummings, je ravnopravnost kurikuluma te njegove mnoge teme. U školama djeca uče o svojem okruženju, različitim poslovima, poštovanju, ravnopravnosti, radu, politici i ostalim aspektima koji prožimaju ljudski život (Cummings, 1982: 23-27).

3.4. Struktura japanskog obrazovnog sustava

Kao što je već prije spomenuto, temeljni dijelovi japanskog obrazovnog sustava su osnovna škola, niža srednja škola, viša srednja škola i sveučilišta. Međutim, osim njih postoje mnoge druge sastavnice koje također zauzimaju svoje mjesto u japanskom sustavu obrazovanja. MEXT današnji japanski obrazovni sustav slikovno prikazuje na sljedeći način:

Organization of the School System in Japan

- (Notes)
- (1) * indicates advanced courses
 - (2) Upper secondary schools, upper division of secondary education schools, universities, junior colleges, and upper secondary department of schools for special needs Education can have separate courses with course terms of 1 year or more.
 - (3) A child aged from 0 to 2 years old can attend Centers for Early Childhood Education and Care because it functions as school as well as child welfare institution.
 - (4) Age and admission requirements for Specialized Training College General Courses and Miscellaneous Schools are not defined uniformly.

Slika 1: Struktura japanskog obrazovnog sustava (MEXT, 2023)

3.4.1. Predškolsko obrazovanje

Djeca postaju dio japanskog obrazovnog sustava već s polazanjem vrtića. Prema Mrnjaus (2018: 29) dječje vrtiće (jap. 幼稚園 *yōchien*) većinom čini djeca u dobi od četiri, pet ili šest godina života, s time da je dobni prosjek vrtićke djece pet godina. Japanski vrtići djeci nude tečajeve u trajanju od jedne do tri godine. Osim dječjih vrtića, navodi Mrnjaus (2018: 29), postoje i dnevni centri za skrb o djeci (jap. 保育所 *hoikuen*), koji prihvaćaju djecu u dobi od jedne do pet godina. Odgojno-obrazovni pristup dječjih vrtića i dnevnih centara za skrb o djeci nerijetko je kombinacija nestrukturiranog okruženja, igre i veoma mala formalna pouka (MEXT 2016; Mrnjaus, 2018: 29).

3.4.2. Osnovna škola

S navršenih šest godina života, djeca kreću s pohađanjem osnovne škole (jap. 小学校 *shōgakkō*). Osnovnoškolsko obrazovanje u trajanju od šest godina je obavezno, a većina osnovnih škola u Japanu su javne obrazovne ustanove. Razredi se sastoje od trideset pet do četrdeset učenika za koje je odgovoran jedan učitelj koji podučava većinu predmeta. Što se tiče predmeta, nastavni plan za osnovne škole uključuje sljedeće obavezne predmete: japanski jezik, društvene studije, matematika, znanost, tjelesni odgoj, domaćinstvo, glazba, studije životnog okruženja te umjetnost i obrt. Uz obavezne predmete, nastavni plan uključuje i mnoge izvannastavne aktivnosti i tečajeve. Vjerojatno najvažniji dio kurikuluma osnovnoškolskog obrazovanja čini čitanje i pisanje. Od učenika se očekuje da do kraja osnovnoškolskog obrazovanja nauče dva japanska pisma (hiragana i katakana) te najmanje 1006 kineskih znakova (kanji). (MEXT 2016; Mrnjaus, 2018: 30)

3.4.3. Niža srednja škola

Nakon osnovne škole, u dobi od dvanaest godina, djeca nastavljaju svoje obavezno školovanje pohađanjem trogodišnjih nižih srednjih škola (jap. 中学校 *chūgakkō*). Posebnih uvjeta za upis nema, a razredi se sastoje od najviše četrdeset učenika. Nastavni plan i program nižih srednjih škola, isto kao i osnovnih škola, sadrži izvannastavne aktivnosti i tečajeve, dok se obavezni predmeti razlikuju te za niže srednje

škole uključuju sljedeće: japanski jezik, matematika, izborni strani jezik (najčešće engleski), društvene studije, glazba, likovna umjetnost, zdravlje i tjelesni odgoj te industrijska umjetnost ili domaćinstvo. (MEXT 2016; Mrnjaus, 2018: 30-31)

3.4.4. Viša srednja škola

Iako je pohađanje viših srednjih škola opcionalno, čak 98 posto maturanata nižih srednjih škola nastavlja svoje obrazovanje u višoj srednjoj školi. Više srednje škole (jap. 高等学校 *kōtōgakkō* ili skraćeno 高校 *kōkō*) pohađaju djeca od svoje petnaeste godine, a sama škola traje tri godine. Više srednje škole je moguće birati pa je stoga natjecanje za omiljene škole poprilično jako. Upis u višu srednju školu temelji se na uspjehu na prijemnom ispitu, koji sam ulaz i upis u školu čini još stresnijim. Kurikulum više srednje škole uključuje japanski jezik, matematiku, strani jezik, znanost, građanski odgoj, zemljopis, povijest, zdravlje i tjelesni odgoj, likovnu umjetnost, informatiku i domaćinstvo. U višim srednjim školama učenici također dobivaju mogućnosti upisa izvannastavnih aktivnosti, a u posebnim strukovnim programima pohađaju i tečajeve u odabranom području. (MEXT 2016; Mrnjaus, 2018: 31)

3.4.5. Visoko obrazovanje

Mrnjaus (2018: 32) navodi kako nakon položene više srednje škole, učenici svoje obrazovanje mogu nastaviti u visokom obrazovanju na tehnološkim koledžima (jap. 高等専門学校 *kōtō senmon gakkō* ili skraćeno 高専 *kōsen*), dvogodišnjim višim školama *junior college* (jap. 短期大学 *tanki daigaku*) ili četverogodišnjim sveučilištima (jap. 大学 *daigaku*). Za ulaz na sveučilište potrebno je postići zadovoljavajući postotak na prijemnom ispitu koji sastavlja sama ustanova (Mrnjaus, 2018: 32). Nakon četiri godine polaznika sveučilišta, polaznik dobiva titulu sveučilišnog prvostupnika ili sveučilišne prvostupnice (jap. 学士 *gakushi*) te može nastaviti svoje usavršavanje na mnogim diplomskim studijima gdje zadobije titulu magistra ili magistrice (jap. 修士 *shūshi*). Doktorati (jap. 博士 *hakushi*) su također opcija, a traju tri godine, za razliku od diplomskih studija koji traju samo dvije. (MEXT, 2016)

3.4.6. Škole za stručno osposobljavanje i raznovrsne izborne škole

Osim gore navedenih sastavnica obaveznog, sekundarnog i visokog obrazovanja, prema MEXT-u također postoje obrazovne institucije poznate kao „škole za stručno osposobljavanje“ te „raznovrsne izborne škole“. Škole za stručno osposobljavanje (jap. 専門学校 *senmon gakkō*) pružaju svojim polaznicima raznolike tečajeve uz koje se mogu preusmjeriti, usavršiti i zadovoljiti poslovnu potražnju današnjeg promjenjivog društva. Raznovrsne izborne škole (jap. 各種学校 *kakushu gakkō*) pružaju polaznicima mogućnost stjecanja novog znanja i sposobnosti. U ovakvim školama polaznici mogu naučiti kuhati, šivati, voziti automobil, koristiti se osobnim računalom i općenito informatičkim tehnikama, itd. (MEXT, 2016)

3.4.7. Škole za pripremanje ispita i akademske mentorske škole

Iako nisu dio središnjeg obrazovnog sustava, značajnu ulogu u obrazovanju u Japanu imaju škole za pripremanje ispita te akademske mentorske škole. Škole za pripremanje ispita (jap. 予備校 *yobikō*) usredotočuju se na pripremanje učenika za prijamne ispite na sveučilištima, dok akademske mentorske škole (jap. 学習塾 *gakushū juku*) nastoje pomoći učenicima da izvršavaju obaveze redovne škole, što varira od pojašnjavanja gradiva, preko pomoći oko domaćih zadaća pa sve do priprema za ispite. (Mrnjauš, 2018: 32-33)

3.5. Problemi japanskog obrazovnog sustava

Ovisno o tome koga se pita, svatko navodi drugačije probleme prisutne u japanskom obrazovnom sistemu. Prema Caveu (2001: 174-175) desničari bi rado željeli da je u obrazovanju prisutno više patriotizma, japanske tradicije i učenja o moralu, šefovi tvrtki i poslovni ljudi diljem Japana navode kako je kreativnost ono što je potrebno poticati, dok većina nastavnika navodi kako je broj učenika u razredu od najveće važnosti. Međutim, u općoj javnosti najviše i najjače su zastupljena dva razloga nezadovoljstva, a to su manjak kreativnosti i različiti problemi vezani uz školu (Cave, 2001: 174-175).

Smatra se da trenutačni japanski obrazovni sistem nije u mogućnosti djecu odgojiti u kreativne ljude, koji su potrebni današnjem svijetu ekonomije i tehnologije, kako u svrhu stvaranja napretka tako i za samo preživljavanje pojedinca. Što se tiče problema vezanih uz školu, Cave (2001: 175) navodi da je najčešće riječ o nasilju u školi, zlostavljanju, odbijanju polaznja škole te smanjenju i na kraju potpunom raspadu razreda. Uzroci navedenih problema mogu biti raznoliki, ali mnoge kritike japanskog obrazovnog sustava navode kako je navedeni sustav suviše rigorozan, uniformiran i fokusiran samo na uspjeh. Zbog toga, smatra Cave, mnogi učenici gube motivaciju, a time i kreativnost i individualnost. Nažalost, da bi postigli traženi uspjeh, učenici su sve više pod stresom, kojeg kasnije izbacuju iz sebe šireći nasilje i stvarajući druge različite probleme unutar i izvan škole (Cave, 2001: 175).

Prema Benjaminu (1997: 219) najteži oblik zlostavljanja u školama je *ijime* (jap. いじめ) ili engleski „bullying“. *Ijime* poprima različite oblike, od verbalnog nasilja, preko fizičkog nasilja pa sve do ubojstva ili samoubojstva. Benjamin nastavlja kako je nažalost primijećena pojava krivljenja žrtve, ponajviše jer je žrtva najčešće samo jedna osoba, a njezin zlostavljač je veća grupa ljudi ili čak i cijeli razred. Kako je teže promijeniti način ponašanja veće grupe, nerijetko se problem zlostavljanja pokušava riješiti na način da se žrtvi pomogne uklopiti se, čime se sam problem niti malo ne ublažava ili rješava. (Benjamin, 1997: 219)

Japanske škole, posebice niža srednja i viša srednja škola, imaju i provode mnoga stroga pravila koja opisuju kako se učenici trebaju ponašati u školi, ali i izvan nje. Pravila određuju način oblačenja, tj. određuju nošenje uniforme (jap. 制服 *seifuku*), kao svakodnevne odjeće, koje učenici moraju nositi te na koji način ih moraju nositi. Benjamin (1997: 217) tvrdi kako u nekim školama također postoji i pravilo koje određuje čak i donje rublje. Nastavlja da su osim odjeće, pravilima određene i frizure te da je zabranjeno nošenje šminke i nakita. Neke škole pravilima određuju čak i aktivnosti kojima se učenici smiju ili ne smiju baviti tijekom pauze ili svog slobodnog vremena nakon škole. Smatra se da ovako stroga pravila samo potpomažu uništavanju individualnosti i karaktera. (Benjamin, 1997: 217)

4. JUKU ŠKOLE

4.1. Povijest i razvoj *juku* škola

Nakon Drugog svjetskog rata, Japan je prošao kroz mnoge promjene, uključujući i promjene obrazovnog sustava. Entrich (2017: 3) navodi kako roditelji nisu bili zadovoljni edukacijom koju je japanska vlada pružala njihovoj djeci te da su stoga podršku u obrazovanju svoje djece pronašli izvan škole, najčešće u privatnom obliku. Od 1970-ih se *juku* industrija počela s većim zamahom širiti, a svoj vrhunac je dosegla u 90-im godinama 20. stoljeća. (Entrich, 2017: 3)

Shintani (2013) navodi kako se sami počeci *juken* industrije (ovaj se izraz zapravo odnosi na pripremanje za ispite, a obuhvaća *juku*, *yobikō* i privatne instrukcije) mogu pratiti mnogo ranije od 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća, kada se za *juku* sve više i češće počelo čuti. Blumenthal (1992) je izvore *juku* škola pronašao čak u razdoblju Edo (ili razdoblje Tokugawa, 1603. - 1868.). Tada otvorene *juku* škole su polaznike podučavale borilačkim vještinama, filozofiji ili nekim drugim vještinama. Pravi početak *juku* škola, kao privatnih institucija, smatra se razdoblje Meiji (1868. - 1912.). U tom se razdoblju *juku* polako specijalizira za određene predmete, kao što je to na primjer engleski jezik (Blumenthal, 1992: 449).

Shintani (2013: 349-351) navodi kako danas poznate i pohađane *juku* škole svoj izvor ponajviše vuku iz škola imenom *shijuku*. *Shijuku* (jap. 私塾) su bile privatne akademije osnovane u razdoblju Edo te se smatra da ih je u tom razdoblju bilo otprilike 1000. Najčešće su ih osnovali učenjaci u svojim vlastitim domovima, gdje su svoje polaznike podučavali politici, filozofiji, obrazovanju ili drugim područjima svoje struke i znanja. *Shijuku* su rado prihvaćale ljude svih naselja i društvenog položaja. Nerijetko su *shijuku* privatne akademije bile specijalizirane upravo za jednu specifičnu temu, bilo da su to jezici (od kojih su u tom razdoblju najčešće bili japanski, kineski i nizozemski), kaligrafija, ekonomija ili matematika. Mnogi polaznici *shijuku* akademija su kroz život postigli nebrojena postignuća u području medicine, obrazovanja, prevođenja, politike ili vojske (Shintani, 2013: 349-351).

Za vrijeme razdoblja Meiji u *shijuku* akademijama se počeo podučavati i engleski jezik. Međutim, prema Shintaniju je interes za učenjem engleskog jezika ubrzo pao zbog japanskog militarizma i nadolazećeg rata. Tek nakon završetka Drugog svjetskog rata se engleski jezik ponovno počeo podučavati, ovog puta ne samo

u privatnim školama nego i kao dio kurikuluma. Kako se japanski obrazovni sustav s vremenom mijenjao, tako su se i *juku* škole diljem Japana mijenjale i prilagođavale potrebama svojih polaznika. (Shintani, 2013: 351)

4.2. Razlog nastanka i opstanka *juku* škola

Blumenthal (1992: 456) navodi kako je Japan poznat po tome da je država u kojoj veliku važnost ima obrazovanje koju je osoba stekla kroz život (jap. 学歴社会 *gakureki shaka*). Nerijetko je samo sveučilište važnije, nego pravi uspjeh i ocjene. Također, često velike tvrtke zapošljavaju ljude upravo s prestižnih sveučilišta pa je stoga odabir sveučilišta od velike važnosti jer to u većini slučajeva osigurava buduće zaposlenje. Zbog velikog interesa upravo za te specifične fakultete, prijemni ispiti za upis na njih su veoma teški. U većini slučajeva se ti ispiti sastoje od mnogo pitanja koja zahtijevaju iscrpno znanje kandidata i veliku brzinu rješavanja zadataka. Isto se ponavlja i u višim srednjim školama. Za upis u višu srednju školu učenici polažu ispit osmišljen na sličan način kao i prijemni ispit za sveučilišta. Ti ispiti zahtijevaju dodatno učenje i nebrojena ponavljanja. Stoga mnogi učenici pomoć traže u *juku* školama. (Blumenthal, 1992: 456)

Prema Blumenthalu (1992: 456-457) je japanski obrazovni sustav uvelike uniformiran i izjednačen, što znači da svi učenici dobiju jednaku količinu znanja, na jednakoj razini zahtjevnosti i u jednakom vremenskom razdoblju. Sve te karakteristike, smatra Blumenthal, još više potiču i podupiru uspjeh *juku* škola. Najčešće uloge *juku* škola su da pomažu učenicima zapamtiti gradivo i podatke te ih podučavaju raznolikim tehnikama za lakši i brži prolazak ispita. Sve gore navedeno izvire u želji za upisom u prestižnu višu srednju školu, zatim upisom na prestižno sveučilište i na kraju pronalaskom prestižnog posla. S tim ciljem u glavi, roditelji djecu upisuju u *juku* školu već u mladoj dobi, od osnovne škole. (Blumenthal, 1992: 456-457)

S obzirom da nastavnici u školama nisu u mogućnosti obraditi svo gradivo pripisano kurikulumom, mnoge *juku* škole tu uskaču u pomoć i nadopunjavaju znanje svojih polaznika. Nerijetko je čak i sav materijal uključen u nastavni plan japanskog obrazovnog sustava nedovoljan za prolazak teških prijemnih ispita prestižnih sveučilišta. Same *juku* škole polaze od pretpostavke da za prolaz željenih i potrebnih

ispita nije toliko bitna sama inteligencija osobe i mogućnost pamćenja velike količine informacija već visok stupanj vladanja tehnikama za prolaženje ispita. (Blumenthal, 1992: 458)

Mawer (2015: 145) navodi kako se mnogi nastavnici u japanskim školama uvelike oslanjaju na *juku* škole, u smislu da očekuju da poduče učenike svemu čemu oni nisu uspjeli. Zbog velikih razreda, čestih promjena nastavnog plana i programa te općenito velike količine obaveza koje imaju, nastavnicima je ovakva podjela rada praktična i od velike pomoći. Na taj način i sami nastavnici promoviraju polaganje *juku* škola. (Mawer, 2015: 145)

Zanimljiv pogled na razlog opstanka *juku* škola izlaže Rohlen (1980). Iako je ovo istraživanje napravljeno prije više od četrdeset godina, njegov sadržaj je i dalje veoma aktualan te se može vidjeti i u današnjem japanskom društvu i obrazovnom sistemu. Rohlen (1980: 222) navodi kako postoji pet faktora koji utječu na osnivanje i opstanak *juku* škola:

- a) Obrazovna postignuća bazirana na prijemnim ispitima kao srž i put k društvenom položaju,
- b) Intenzivno natjecanje i potreba za uspjehom unutar obrazovnog sustava,
- c) Javne škole ne zadovoljavaju potražnju roditelja za većim i intenzivnijim obrazovanjem okrenutom uspjehu,
- d) Roditelji su većinom voljni platiti dodatne poduke,
- e) Privatne škole, koje bi možda čak i uspjele zadovoljiti potražnju roditelja, nerijetko su preskupe, nisu dovoljno razvijene ili su čak možda i zabranjene.

Rohlen također navodi i nekoliko faktora koji vode ključnu ulogu u rastu *juku* industrije. On smatra da će se *juku* industrija nastaviti razvijati ako će sve više roditelja uspjeh svoje djece unutar obrazovanja smatrati važnim. Više zabrinutih roditelja rezultira s više polaznika *juku* škola. Ako će se konkurencija unutar samog obrazovanja pojačavati, povećavat će se i količina djece koja polazi *juku* školu. (Rohlen, 1980: 222) Zadnji faktor koji će ovdje biti naveden je ekonomske prirode. Takashima (2019: 147) navodi da kako se prihod unutar obitelji povećava, tako je roditeljima lakše priuštiti svojoj djeci dodatno obrazovanje.

4.3. Vrste *juku* škola

Jasna tipologija i podjela *juku* škola dan-danas još uvijek ne postoji pa stoga svaki istraživač ima svoju podjelu, koja njemu najviše odgovara ili koja je njemu po određenim kriterijima valjana i praktična. Tako Roesgaard (2006: 34) navodi sljedeću podjelu *juku* škola: *shingaku* (jap. 進学), *hoshū* (jap. 補習), *kyōsai* (jap. 共済) i *doriru* (jap. ドリル) *juku*. Autorica je *juku* škole podijelila na taj način zbog raznolikih varijabli koje je uzela u obzir (među kojima su atmosfera, materijali koji se koriste, broj polaznika, reklamiranje itd.), a iste su prikazane na slici dolje.

	Shingaku juku	Hoshū juku	Kyōsai juku	Doriru juku
Atmosphere	Competitive/ stimulating	Relaxing/ supportive	Nurturing/ supportive	Relaxing (often home study)
Focus of course	Entrance exams	Catching up and school tests	Basic learning	Basic skills
Relation to school	None	Follow pace of classes, relations often close	Very little or none	None
Students	High performers	Average performers	Poor performers	All levels
Teaching material	Own texts	Homemade, commercial or school texts	Homemade, commercial or school texts	Own texts
Size	> 200 students, some franchise	< 200 students	< 100 students	Thousands
Admission	Entrance exam or test	Physical limits only	Physical limits only	No limits
Advertising	Commercial, <i>gōkauritsu</i>	Word of mouth, pedagogy	Word of mouth, pedagogy	Commercial, in some cases pedagogy

Slika 2: Podjela *juku* škola po varijablama (Roesgaard, 2006: 34)

Prema Roesgaard su polaznici *shingaku juku* škola većinom učenici s visokim ili najvišim ocjenama. Nastava u ovim školama se najčešće fokusira na pripremanje polaznika na prijemne ispite, a što se tiče samog gradiva su napredniji od običnih škola te im je brzina i ritam obrađivanja poprilično visok. *Shingaku juku* škole su velike te nije čudno da se i razredi u prosjeku sastoje od četrdeset do pedeset učenika. Atmosfera je poprilično kompetitivna pa neki učenici pažljivo biraju *shingaku juku* školu, s ciljem

da odaberu onu gdje nema njihovih prijatelja ili poznanika jer bi zajedničko pohađanje iste škole moglo narušiti njihov odnos. (Roesgaard, 2006: 35-37)

Hoshū juku se koriste kao dodatak ili dopuna svemu što učenik nauči u školi. Kako ima učenika koji mogu bez problema pratiti nastavu, tako ima i onih kojima je potrebna određena pomoć u svladavanju gradiva. Izrađivanje posebnih dodatnih materijala, ulaganje dodatnog vremena nastavnika ili čak zaposlenje novog nastavnika je školama sve samo ne isplativo, te su tu ulogu na sebe preuzele *hoshū juku*. *Hoshū juku* pripremaju polaznike za nadolazeće gradivo u školi (sve u svrhu lakšeg praćenja nastave), a isto tako vrše i česta ponavljanja i vježbe za još bolje svladavanje obrađenog gradiva. (Roesgaard, 2006: 37-38)

Kyōsai juku škole su slične *hoshū juku* školama jer su njihovi polaznici u većini slučajeva učenici s veoma niskim ocjenama. Međutim, ove škole također podučavaju i onu djecu koja imaju poteškoće u ponašanju ili čak i fobiju od škole. Ove škole su specijalizirane za traženje i pronalaženje problema svakog polaznika ponaosob pa stoga nije neobično da se većina nastave održava privatno i individualno. Nastava ne slijedi gradivo škola nego za cilj ima podučiti djecu osnovama. (Roesgaard, 2006: 41-42)

Doriru juku škole kao svoju suštinu imaju drilove. Putem tih drilova se polaznike uvježbava u vještinama rješavanja zadataka do te mjere da rješavanje postaje automatizirano. U ovim školama je matematika vjerojatno jedan od najpopularnijih predmeta, međutim ima i drugih, samo je važno da je princip zadataka takav da se može unedogled uvježbavati. Ove škole polaze učenici svih ocjena pa čak i oni s najboljim prosjekom. (Roesgaard, 2006: 40-41)

Blumenthal (1992: 449) navodi sljedeće kategorije *juku* škola: *shingaku juku*, *hoshū juku* i *yobikō*. *Yobikō* su škole koje pripremaju učenike za prijemne ispite sveučilišta. Polaznici su većinom učenici koji su pokušali upisati željeno sveučilište, ali nisu položili prijemni ispit te se sada pripremaju za ispit nadolazeće godine (jap. 浪人 *rōnin*). Blumenthal ovdje spominje i *gakushū juku*, kao jednu od vrsta *juku* škola. Navodi kako se pojam *gakushū juku* odnosi na one škole koje podučavaju predmete iz japanskog kurikuluma, tj. predmete koji se održavaju u školama. Najčešće su to japanski jezik, matematika, engleski jezik te prirodne i društvene znanosti. (Blumenthal, 1992: 449)

Vjerojatno najiscrpniju i najširu podjelu *juku* škola iznosi Mawer (2015). Njezina podjela obuhvaća sve prije spomenute vrste *juku* škola, koje su vidljive na sljedećoj slici:

Type of <i>juku</i>	Definition
<i>Gakushū juku</i>	a summarising term for <i>juku</i> specialising in instruction of academic school subjects relevant for entrance examinations
<i>Shingaku juku</i>	specialise in preparatory education for entrance examinations; target academically better performing students
<i>Hoshū juku</i> <i>Kyōsai, Kyūsai/Kyōiku</i> <i>rinen juku</i>	offer remedial teaching for school subjects target academically weaker performers than the average <i>hoshū juku</i> students; often take up students with behavioural or other problems like school phobia
<i>Sōgō juku</i>	encompass both remedial and preparatory/enrichment education services
<i>Doriru juku</i>	specialise in drilling basic skills in academic subjects using exercise sheets

Slika 3: Vrste *juku* škola (Mawer, 2015: 136)

Iz gore navedenih tipologija se može vidjeti da svatko radi svoju vlastitu podjelu *juku* škola, međutim ponekad je teško povući jasnu granicu između jedne i druge vrste *juku* škole. Razlog je taj, tvrdi Shintani, jer danas velik broj *juku* škola nudi različite tehnike i metode podučavanja, a koje po gore navedenim tablicama možda nisu najspecifičnije za njih. Svaki polaznik ima drugačije potrebe, japansko društvo i obrazovanje se također mijenjaju, a *juku* škole imaju kao cilj maksimalno se prilagoditi i pružiti svojim polaznicima najbolje što mogu. (Shintani, 2013: 354)

5. TRENUTAČNO STANJE GAKUSHŪ JUKU ŠKOLA

Gakushū juku (privatna akademija ili specijalna škola za dodatnu nastavu) je neobavezna škola s višestrukim svrhama. Iako se najčešće smatra, navodi Entrich, da je pripremanje učenika za prijemne ispite viših srednjih škola i sveučilišta jedna i možda čak jedina svrha *gakushū juku* škola, to zapravo nije istina. *Gakushū juku* škole također

pomažu svojim polaznicima s rješavanjem domaćih zadaća, dodatno pojašnjavaju gradivo iz škola ili polaznike unaprijed uče nastavnom materijalu. *Gakushū juku* škole pokrivaju sve predmete unutar japanskog obrazovnog sistema te se ova vrsta obrazovanja često naziva „obrazovanje u sjeni“. „Obrazovanje u sjeni“ je skup edukacijskih aktivnosti koje se provode izvan formalnog školovanja, a služe za poboljšanje uspjeha i općenitog obrazovanja učenika. (Entrich, 2015: 194)

Suzuki (2020: 270) tvrdi kako je današnje *gakushū juku* škole teško definirati i klasificirati jer su uvelike raznolike, a dodirnih točaka imaju veoma malo. Svaka *gakushū juku* škola ima svoj način podučavanja i različit oblik nastave. Prema tome, McLean (2009: 155, 157) navodi kako postoji 7 vrsta *gakushū juku* škola, a to su: *shingaku juku* (fokusira se na pripremanje polaznika za prijemne ispite), *hoshu juku* (nastava za dodatno i dopunsko pojašnjenje gradiva obrađenog u školi i priprema za školske ispite), *sōgō juku* (kombinira pripremanje polaznika za prijemne ispite s pojašnjavanjem školskog gradiva), *kateikyō* (nastava je osobnog tipa, jedan nastavnik i jedan učenik, te se fokusira na potrebe učenika), *doriru juku* (podučava polaznike osnovnim sposobnostima za prolaz ispita), *kyusai juku* (svojim polaznicima pruža osnovno znanje) i *tsūshin kyōiku* (podučava osnovnim sposobnostima za lakše snalaženje unutar obrazovnog sustava, kao i dodatna pojašnjenja gradiva i pripreme za ispite).

Sato (2004: 153-154) navodi kako je Japan država s obrazovnim sustavom koji bi se zapravo više mogao zvati sustavom ispitivanja. Već od svoje jedanaeste ili dvanaeste godine života učenici su stavljeni pred težak izbor. Moraju odabrati svoju budućnost. Sato tvrdi da su pred njima dva izbora. S jedne strane je slobodno vrijeme, igra i uživanje u djetinjstvu, dok su s druge strane sati dodatnog učenja, a sve u nadi da će u budućnosti dobiti priliku za dobro školovanje i posao (s time da im to sve nije osigurano i nitko ne zna hoće li se sav taj trud na kraju isplatiti). Dalje piše kako oba odabira imaju svoje prednosti, ali je tužno da roditelji i učenici uopće moraju doći u poziciju da biraju između dvije krajnosti. Mnoge roditelje čak i sama pomisao na to da svoju djecu puste da se nakon škole igraju tjera u očaj jer smatraju da bi im na taj način možda uskratili blagodatnu budućnost (Sato, 2004: 153-154). S druge strane, djeca polazanje *juku* škole smatraju svojom svakodnevicom i načinom da vide svoje prijatelje (Janssen, 2019: 27).

5.1. Brojke, postoci i tablice vezani uz *gakushū juku* škole

5.1.1. Istraživanja provedena od strane BERD-a

Prema istraživanju provedenom 2008. godine od strane Benesse instituta za edukacijska istraživanja i razvoj² (engl. Benesse Educational Research and Development Institute) ili skraćeno BERD otkriveno je koliko vremena učenici provode u *gakushū juku* školama. Istraživanje je provedeno na ukupno 8 017 učenika osnovnih, nižih srednjih i viših srednjih škola. Istraživanje je pokazalo da je prosjek utrošenog vremena svih ispitanika (polaznika i nepolaznika *gakushū juku* škola) na *gakushū juku* škole unutar 24 sata 28.6 minuta. Istraživanje je pokazalo da osnovnoškolci u prosjeku na dan utroše 135.2 minute na *gakushū juku* školu. Polaznici nižih srednjih škola polaze *gakushū juku* škole češće, što se i vidi po izračunatih 145.6 minuta na dan provedenih u ovim institucijama. Rezultati učenika viših srednjih škola su najniži s 134.0 minuta na dan.

BERD produbljuje svoje istraživanje s ispitivanjem postotka učenika koji polaze ili ne polaze *gakushū juku* škole te otkrivaju količinu utrošenog vremena na polaženje *gakushū juku* škola po odabranim razredima. Za lakše snalaženje su rezultati prikazani u sljedećoj tablici:

Razred i škola	5. raz. osn.	6. raz. osn.	1. raz. niže sred.	2. raz. niže sred.	3. raz. niže sred.	1. raz. više sred.	2. raz. više sred.
Postotak polaznika (od 100%)	32.3	39.8	39.7	47.8	63.0	16.6	19.0
Vrijeme utrošeno unutar jednog dana (u min)	128.4	140.7	133.6	133.3	161.1	128.5	139.0

² CSRDA (Center for Social Research and Data Archives). Institute of Social Science. The University of Tokyo. Istraživanje zatražio: BERD (Benesse Educational Research and Development Institute). „放課後の生活時間調査, 2008“.

Raspoloživo na: <https://ssjda.iss.u-tokyo.ac.jp/Direct/gaiyo.php?eid=0724&lang=jpn>

Tjedno polaganje (BOLD font korišten za najčešći odgovor)	2 puta	2 puta	2 ili 3 puta	2 ili 3 puta	2, 3 ili 4 puta	1 ili 2 puta	1 ili 2 puta
---	--------	--------	-------------------------	-------------------------	---------------------------	-------------------------	-------------------------

Tablica 1: Prosječni postotak polaznika, utrošeno vrijeme polaznika te količina tjednog pohađanja *gakushū juku* škola

Glede pohađanja *gakushū juku* škola, iz priložene tablice se najviše ističe niža srednja škola, posebice 3. razred niže srednje škole s rekordnim postotkom od 63%. Tablica jasno prikazuje kako se *gakushū juku* škole pohađaju u svakom dijelu obrazovanja, međutim postotak varira i uvijek se povećava u zadnjem razred škole. Za razliku od 5. razreda osnovne škole, gdje *gakushū juku* škole polazi 32.3% djece, u 6. razredu ih je 39.8%. Isti trend prisutan je i u nižoj srednjoj školi, gdje u 1. razredu *gakushū juku* škole polazi 39.7% djece, dok je već u 2. razredu vidljiv velik skok na 47.8% polaznika *gakushū juku* škola i završava sa vrhuncem u 3. razredu niže srednje škole s postotkom od 63% polaznika. Za ovako nagao i visok skok postotka polaznika *gakushū juku* škola najvjerojatnije su zaslužni prijemni ispiti viših srednjih škola za koje se učenici intenzivno pripremaju. Postotak polaganja *gakushū juku* škola u višim srednjim školama je poprilično nizak i ne prelazi 20%. Nažalost, BERD u svoje istraživanje nije uključio i 3. razrede viših srednjih škole pa se ne zna koliki je postotak polaznika u tom razdoblju.

Što se tiče utrošenog vremena na učenje u *gakushū juku* školama, brojke su relativno ravnomjerno raspoređene i kreću se između 128 i 140 minuta. Jedina iznimka je 3. razred nižih srednjih škola, gdje se utrošeno vrijeme povećava i doseže 161.1 minutu po danu. Uzevši u obzir dnevno utrošeno vrijeme na učenje u *gakushū juku* školama, pogledajmo tjedno polaganje *gakushū juku* škola. U osnovnoj školi djeca *gakushū juku* školu polaze dva puta tjedno. U 1. i 2. razredu niže srednje škole djeca nastavljaju polaganje *gakushū juku* škole dva puta tjedno, s time da se u ovom razdoblju bilježi i polaganje škole tri puta tjedno. U 3. razredu niže srednje škole se opet bilježi porast. U tom razdoblju djeca *gakushū juku* školu najčešće polaze tri puta tjedno, a neki čak i četiri puta tjedno. U višoj srednjoj školi se polaganje *gakushū juku* škola ponovno smanjuje na jednom ili dva puta tjedno.

5.1.2. Istraživanja provedena od strane MEXT-a

2008. godine je slično istraživanje napravio i MEXT.³ MEXT je ispitao 53 458 učenika osnovnih i nižih srednjih škola (više srednje škole nažalost nisu bile uključene u istraživanje) o tome kako provode vrijeme izvan škole. Osim učenika, MEXT je također ispitao 67 512 roditelja i staratelja učenika osnovnih i nižih srednjih škola. Ispitivanje je pokazalo kako, od 1. razreda osnovne škole pa sve do 3. razreda niže srednje škole, broj polaznika *gakushū juku* škola postepeno raste. U 1. razredu osnovne škole je broj najniži, 15.9%, a u 3. razredu niže srednje škole iznosi 65.2%. Svake godine se postotak u prosjeku povećava za otprilike 5%. Jedini nagli skok je vidljiv između 2. i 3. razreda niže srednje škole gdje je razlika punih 15%.

5.1.2.1. Predmeti u *gakushū juku* školama

Jedno od istraživačkih pitanja koja je MEXT postavio u svojem istraživanju je bilo: „Koje predmete učiš u *gakushū juku* školi?“ Osnovnoškolci su odgovorili na sljedeći način:

	Japanski jezik	Matematika	Društvene znanosti	Prirodne znanosti	Engleski jezik	Ostalo
1. razred	55.1	66.3	0.1	0.2	31.6	2.2
2. razred	57.9	69.5	0.1	0.2	31.8	2.4
3. razred	61.7	74.0	1.9	2.1	29.8	2.1
4. razred	62.8	76.6	10.2	11.7	30.9	2.1
5. razred	66.4	80.4	20.4	21.6	31.9	1.6
6. razred	60.6	78.8	18.9	20.0	47.7	2.2

³ MEXT (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology). „子どもの学校外での学習活動に関する実態調査報告“ 平成20年8月. 2008.

Raspoloživo na: chrome-

extension://efaidnbmninnibpcajpcgclcfindmkaj/https://www.mext.go.jp/b_menu/houdou/20/08/08080710/001.pdf

Tablica 2: Predmeti koje polaznici osnovnih škola uče u *gakushū juku školi*

Iz gore prikazane tablice se može zaključiti da osnovnoškolci od *gakushū juku škola* najviše i najčešće traže pomoć s matematikom (koja u 5. razredu postiže vrhunac od 80.4%) i japanskim jezikom (koji je najtraženiji također u 5. razredu), s time da je i engleski jezik poprilično visoko zastupljen (s najvećim postotkom u 6. razredu). Slijede podaci za polaznike nižih srednjih škola:

	Japanski jezik	Matematika	Društvene znanosti	Prirodne znanosti	Engleski jezik	Ostalo
1. razred	42.4	81.5	28.1	30.3	87.3	1.1
2. razred	43.8	85.5	32.3	34.4	88.2	1.1
3. razred	59.4	90.8	55.7	58.2	89.3	1.2

Tablica 3: Predmeti koje polaznici nižih srednjih škola uče u *gakushū juku školi*

Ova tablica slijedi sličan trend kao i tablica za osnovnoškolce. Kao i kod osnovnoškolaca, i polaznici nižih srednjih škola najčešće traže dodatnu pomoć s engleskim jezikom, matematikom i japanskim jezikom. Kod učenika nižih srednjih škola je engleski jezik najtraženiji, kad je u pitanju nastava u *gakushū juku školama*, te se od 1. do 3. razreda kreće između 87 i 90%. Zapravo je matematika ta koja doseže vrhunac s 90.8% u 3. razredu niže srednje škole. Zastupljena je i u 1. i 2. razredu, ali u nižim, iako ne nebitnim, postocima (između 81 i 86%). Iz tablice se također može iščitati porast potrebe za dodatnom pomoći s društvenim studijima i znanosti. U 1. i 2. razredu se postoci za oboje kreću između 28 i 35%. Međutim, u 3. razredu brojevi naglo rastu i dosežu 55.7% za društvene studije i 58.2% za znanost. Postotak učenika koji polaze *gakushū juku škole* u 3. razredu niže srednje škole je vrtoglavo visok za sve predmete.

Shintani navodi dva razloga zbog kojeg polaznici viših srednjih škola u tako velikim postocima traže pomoć u vezi s engleskim jezikom. Prvi razlog je da nastava i gradivo u školi samoj nisu dovoljni da poduče djecu dovoljno kvalitetno za prolaz sveučilišnih prijemnih ispita. Drugi razlog je važnost engleskog jezika unutar društva. Znanje engleskog jezika je visoko traženo i može im koristiti za napredovanje na društvenoj ljestvici (Shintani, 2013: 348).

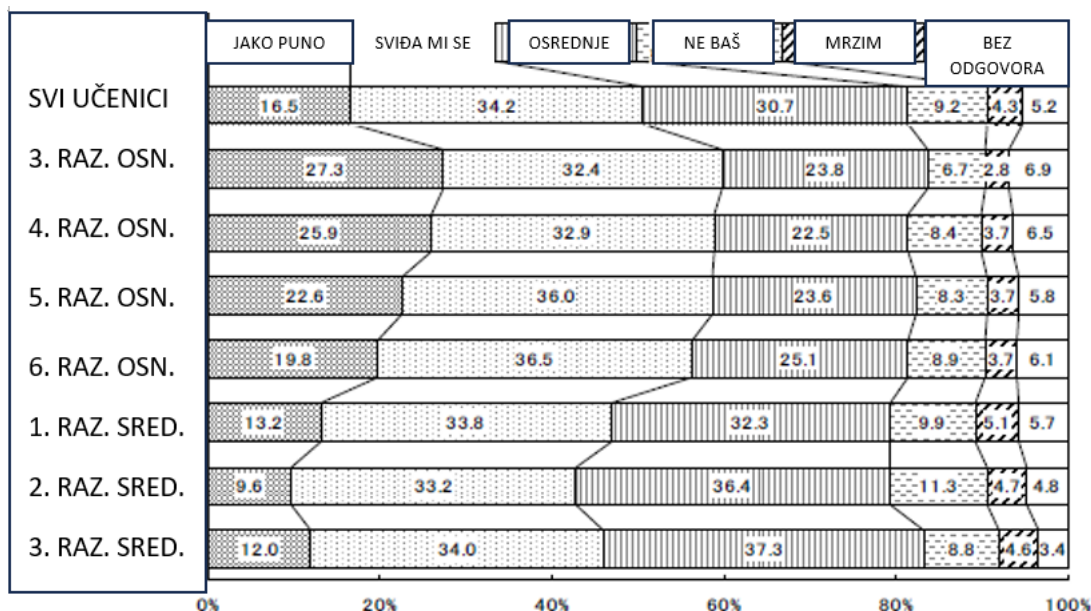
5.1.2.2. Vrsta tražene dodatne pomoći od *gakushū juku* škola

MEXT je u svojem istraživanju naveo samo tri moguća odgovora na izbor u vezi s vrstom dodatne pomoći tražene od *gakushū juku* škola, a to su: nadoknađivanje sa zaostalim gradivom, pomoć s rješavanjem domaćih zadaća te priprema i ponavljanje, priprema za visoko obrazovanje. Od tri ponuđena odgovora, oko 40% osnovnoškolaca svih razreda se izrazilo da najčešće traže pomoć s rješavanjem domaćih zadaća te pripreme i ponavljanje. Nadoknađivanje sa zaostalim gradivom je najmanje zastupljeno i ni u jednom razredu osnovne škole ne prelazi 13%. Priprema za visoko obrazovanje prolazi kroz najveće promjene. U 1. i 2. razredu osnovne škole ne premašuje 10%, ali svaki sljedeći razred postepeno raste te u 6. razredu iznosi 33.8%.

Učenici nižih srednjih škola općenito češće polaze *gakushū juku* škole te su stoga njihovi postoci znatno viši. Nadoknađivanje sa zaostalim gradivom je zastupljeno otprilike podjednako u sva tri razreda niže srednje škole te se kreće između 17 i 20%. Pomoć s domaćim zadaćama te pripreme i ponavljanje su najtraženiji u 1. razredu niže srednje škole, s 57.9%, te postepeno s vremenom pada do 39%. Iako je priprema za visoko obrazovanje visoko zastupljena kod osnovnoškolaca, učenici nižih srednjih škola ovakvu vrstu pomoći traže još više. U 1. razredu niže srednje škole je traženost ove vrste pomoći 26%, u 2. razredu raste na 32.3% te se udvostručuje u 3. razredu gdje doseže 64.4%.

5.1.2.3. Koliko ti se sviđa ili ne sviđa tvoja *gakushū juku* škola?

Ispitanicima provedenog istraživanja (od 3. razreda osnovne škole do 3. razreda niže srednje škole) je postavljeno pitanje sviđa li im se ili ne njihova *gakushū juku* škola koju polaze. Dobiveni rezultati su prikazani dolje na slici tablice.

Slika 4: Koliko se polaznicima sviđa ili ne sviđa pohađanje *gakushū juku* škole⁴ (MEXT, 2008)

Učenicima je bilo ponuđeno da odaberu koliko im se sviđa ili ne sviđa njihova *gakushū juku* škola koju pohađaju. Postotak učenika kojima se njihova *gakushū juku* škola ne sviđa je poprilično nizak i kreće se između 2.8 i 5.1%. Velika većina učenika osnovnih i nižih srednjih škola navodi kako im se njihova *gakushū juku* škola sviđa ili im je osrednja te ovi postoci za svaki razred premašuju 55%. Kategorija „jako puno mi se sviđa“ doživljava najveće promjene kroz razrede. U 3. razredu osnovne škole je čak 27.3% djece odabralo ovaj odgovor, ali se on s vremenom sve više i više smanjuje te doseže svoj najniži rezultat u 2. razredu niže srednje škole s 9.6%. Sveukupno gledano je više od 80% djece u neku ruku zadovoljno s *gakushū juku* školom koju polaze.

5.1.2.4. Zašto ti se sviđa tvoja *gakushū juku* škola?

Od mnogih ponuđenih odgovora, najviše se ističu dva, a to su: zato što nastavnik na jednostavan i razumljiv način podučava te učim stvari kojima me nisu podučili u školi. Oba odgovora za svaki razred osnovne i niže srednje škole premašuju 50%. Još jedan od čestih odgovora je „zato što mogu sresti svoje prijatelje“ te se kreće

⁴ (Slika je vizualno modificirana za potrebe ovog rada)

između 38.7 i 54.7%. Prema ovome možemo vidjeti da *gakushū juku* škole također služe kao mjesto socijalizacije i druženja s prijateljima.

5.1.2.5. Zašto ne voliš svoju *gakushū juku* školu?

Ovdje se odgovori uvelike razlikuju između učenika osnovnih škola i učenika nižih srednjih škola. Osnovnoškolci su najviše i najčešće nezadovoljni manjkom slobodnog vremena za igranje s prijateljima, u 3. razredu je nezadovoljstvo na 52.6% te ono postepeno raste kroz razrede i doseže visokih 64.9% u 6. razredu. Sljedeće dvije točke nezadovoljstva su: „mrzim učenje“ i „mrzim pisanje domaćih zadaća“. Postoci za oba odgovora se u svim razredima osnovnih škola kreću oko 50%.

Učenici nižih srednjih škola, od svih ponuđenih razloga, najviše biraju dva. Prvi je „ne volim učenje“ i on se s razredima postepeno povećava, od početnih 62.6% u 1. razredu pa sve do 67.3% u drugom razredu. Međutim, najveći razlog negativnog odnosa prema *gakushū juku* školama je umor i iscrpljenost. Već je u 1. razredu prisutan kod 65.4% ispitanika, a u 2. i 3. razredu iznosi 72.2 i 72.8%.

5.1.2.6. Razlozi pohađanja *gakushū juku* škola

MEXT-ovo istraživanje je, osim mišljenja učenika osnovnih i nižih srednjih škola, ispitalo i mišljenje njihovih roditelja i skrbnika. Jedno od pitanja koje je njima bilo postavljeno je vezano uz razlog pohađanja *gakushū juku* škole. Za osnovnoškolce je najčešći odgovor „zato što dijete tako želi“. U 1. razredu je ovaj razlog najizraženiji te iznosi 39.3%. Kako dijete prelazi iz razreda u razred tako i njegova želja za polaženjem *gakushū juku* škole opada, ali ne drastično. U 6. razredu je postotak svejedno poprilično zadovoljavajući sa svojih 34.1%. Roditelji navode još dva zanimljiva razloga, a to su „zato što ne mogu kod kuće nadgledavati djetetovo učenje“ i „zato što dijete ne želi samostalno učiti“. Za razliku od razloga „zato što dijete tako želi“, koji se s vremenom smanjuje, ovdje postoci iz razreda u razred rastu dosežući 28.3% za prvi te 23.9% za drugi navedeni razlog.

Kod polaznika nižih srednjih škola su vidljivi slični odgovori. Najviše postotke, a time i prvo mjesto, dijele tri razloga: „zato što dijete tako želi“, „zato što ne mogu kod kuće nadgledavati djetetovo učenje“ i „zato što dijete ne želi samostalno učiti“. Za sva

tri razloga se postoci kreću između 31 i 35.5%. Međutim, u 3. razredu se pojavljuju dva nova razloga. Prvi je „zato što samo nastava u školi nije dovoljna priprema za ispite“ te iznosi 33.9%, a njega slijedi „zato što želim dodatne informacije za odabir karijere i polaganje ispita“ te iznosi 25.7%. S obzirom da polaznike 3. razreda niže srednje škole čekaju prijemni ispiti za višu srednju školu, a samim time i stvaranje karijere, nije iznenađujuće da su ova dva razloga tako visoko zastupljena upravo u tom dijelu djetetovog obrazovanja.

5.1.2.7. Razlozi nepohađanja *gakushū juku* škola

U nižim razredima osnovne škole je najčešći razlog „zato što je još prerano za polaganje *gakushū juku* škole“ te iznosi 55%. Međutim, postotak za ovaj razlog s razredima opada za 10% te u 6. razredu iznosi samo 18.4%. Ostali razlozi (svi u poprilično sličnim postocima) su: „zato što je učenje u školi dovoljno“, „zato što je igra bitnija od učenja“, „zato što trošak polaganja *gakushū juku* škole previše opterećuje kućni budžet“ i „zato što dijete ne želi“.

Za polaznike nižih srednjih škola su razlozi pomalo drugačiji od polaznika osnovnih škola. Ovdje je najviše zastupljen razlog „zato što dijete ne želi“ te se kreće između 31.5 i 35%. Blisko nakon njega slijedi razlog „zato što trošak polaganja *gakushū juku* škole previše opterećuje kućni budžet“ s prosječnim postotkom od 28.5%. Od razloga se još ističu „zato što je učenje u školi dovoljno“ sa stabilnim prosječnim postotkom od 22% i „zbog drugih izvannastavnih aktivnosti“ koje u 1. razredu iznose 28.7%, ali do 3. razreda padaju na 16.1%.

5.1.2.8. Pozitivne strane pohađanja *gakushū juku* škola

Osnovnoškolci su kao najbitniju pozitivnu stranu polaganja *gakushū juku* škole naveli bolje razumijevanje školskog gradiva. Za ovaj razlog je postotak za svaki razred iznad 50%, s time da on iznosi 51.7% u 3. razredu, a 54.3% u 6. razredu. Sljedeća pozitivna stvar proizašla od polaganja *gakushū juku* škola je dodatno i napredno znanje u odnosu na školsko gradivo. Ovdje se brojke kreću između 39.3 i 44.8%. Još tri razloga se ističu kao pozitivne strane polaganja *gakushū juku* škola, a to su: „učenje je

postalo zanimljivo“, „poboljšanje ocjena i sveukupnog prosjeka“ i „stekao/stakla sam nove prijatelje“.

Što se tiče najbitnije pozitivne strane, polaznici nižih srednjih škola također navode bolje razumijevanje školskog gradiva. Ovdje se postoci kreću između 61.6 i 64.5%. Nakon nje slijede: „poboljšanje ocjena i sveukupnog prosjeka“ s prosjekom od 40.5% i „dodatno i napredno znanje u odnosu na školsko gradivo“. Kod polaznika nižih srednjih škola se, posebice u 3. razredu, ističu razlozi vezani uz ispite. S 57.6% je „praktično i korisno učenje za ispite“, a „stjecanje informacija o školama i prijemnim ispitima“ iznosi 31%.

5.1.2.9. Negativne strane pohađanja *gakushū juku* škola

Od negativnih strana (ili stvari koje zabrinjavaju polaznike, ali i njihove roditelje i staratelje) se kod osnovnoškolaca najviše ističe odgovor da nekih posebnih pritužaba s njihove strane nema. Ovaj odgovor se kreće između 31 i 37.5%. Od pravih negativnih strana posebice se ističu: „nemam dovoljno vremena za igru“, „trošak polaznja *gakushū juku* škole previše opterećuje kućni budžet“ i „nezgode na putu do i natrag iz *gakushū juku* škole“. Postotak ova tri razloga varira iz razreda u razred, a kreće se između 13.3 i 24.1%.

Kod polaznika nižih srednjih škola su odabrane skoro pa iste negativne strane polaznja *gakushū juku* škola. Na prvom se mjestu, s prosjekom od 28% kroz sve razrede, nalazi odgovor da učenici i njihovi staratelji nemaju što navesti kao negativnu stranu polaznja *gakushū juku* škole. Nakon tog odgovora slijedi razlog „nezgode na putu do i natrag iz *gakushū juku* škole“, koji varira između 20.5 i 22.7%. Posebice u 3. razredu nižih srednjih škola se ističe problem financija. Čak 30.1% ispitanika navodi „trošak polaznja *gakushū juku* škole previše opterećuje kućni budžet“ kao najveći nedostatak polaznja *gakushū juku* škole.

5.2. Najnoviji podaci o *gakushū juku* školama

Osim detaljnih anketa provedenih od MEXT-a i BERD-a 2008. godine, toliko iscrpnih istraživanja u novije vrijeme nije bilo. Provedeno je nekoliko istraživanja na temu izvannastavnih aktivnosti učenika, ali na mnogo manjoj skali ispitanika i prostora. 2017. godine je BERD proveo istraživanje⁵ u sklopu kojeg su anketirani učenici i njihove majke na temu izvannastavnih aktivnosti, među kojima je i polaznje *gakushū juku* škola. Dolje su prikazani postoci pohađanja.

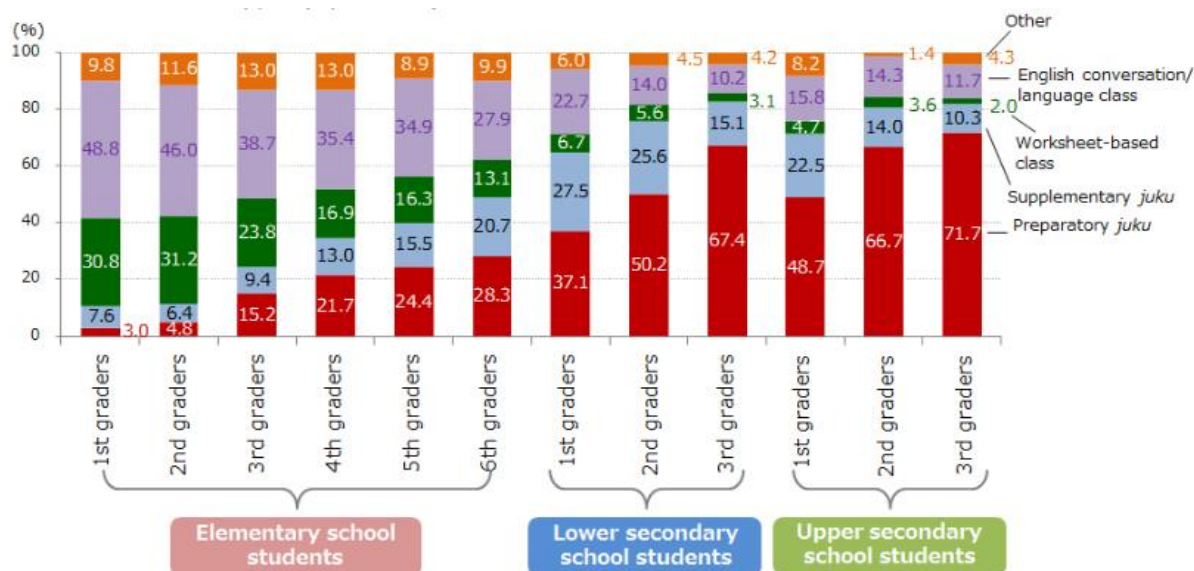
Slika 5: Postotak učenika upisanih u *gakushū juku* škole (BERD, 2017 i Kimura, 2018)

Iz prikazane slike se može zaključiti da najviše učenika pohađa *gakushū juku* škole krajem niže srednje škole. Od samog početka osnovne škole, broj polaznika *gakushū juku* škola se postepeno povećava i postiže vrhunac u 3. razredu niže srednje škole s postotkom od 58%. Nakon toga se postotak naglo smanjuje i kroz cijelu višu srednju školu ne premašuje 31%.

Na slijedećoj slici je prikazano koju vrstu *gakushū juku* škola učenici pohađanju i u kojoj mjeri.

⁵ BERD (Benesse Educational Research and Development Institute). „第3回 学校外教育活動に関する調査 2017 (データブック)”. “ 2017.

Raspoloživo na: <https://berd.benesse.jp/shotouchutou/research/detail1.php?id=5210>

Slika 6: Vrste *gakushū juku* škola koje ispitanici polaze (BERD, 2017 i Kimura, 2018)

Iz gore prikazane slike se može zaključiti da se vrsta *gakushū juku* škola, koje učenici polaze, s razredima mijenja. Od vrsta *gakushū juku* škola, u ovom istraživanju su navedene: *gakushū juku* škole kojima je cilj pripremiti polaznike za ispite, *gakushū juku* škole koje nadoknađuju i dodatno pojašnjavaju školsko gradivo, *gakushū juku* škole bazirane na radnim listićima, *gakushū juku* škole za vođenje razgovora na engleskom jeziku, i druge.

U osnovnoj školi djeca najčešće traže pomoć oko engleskog jezika pa polaznje *gakushū juku* škole za vođenje razgovora na engleskom jeziku iznosi visokih 48% u 1. razredu i pada na 27.9% u 6. razredu, gdje sve popularnije počinju bili *gakushū juku* škole za pripremanje za ispite. U nižim srednjim školama, posebice u 3. razredu, prevladava polaznje *gakushū juku* škola za pripremanje za ispite. Unutar ovog razdoblja obrazovanja je ova vrsta *gakushū juku* škole najtraženija te iznosi 37.1% u 1. razredu, 50.2% u 2. razredu i 67.4% u 3. razredu.

Za polaznike viših srednjih škola je situacija veoma slična polaznicima nižih srednjih škola. *Gakushū juku* škole za pripremanje za ispite su i ovdje najtraženije, iznoseći 48.7% u 1. razredu, 66.7% u 2. razredu i dosežu vrh u 3. razredu s 71.7%. S obzirom da se djeca u 3. razredu niže srednje škole pripremaju za polaganje prijemnih ispita viših srednjih škola, a djeca viših srednjih škola se u 3. razredu pripremaju za prijemne ispite sveučilišta, nije iznenađujuće da su tada te brojke iznimno visoke.

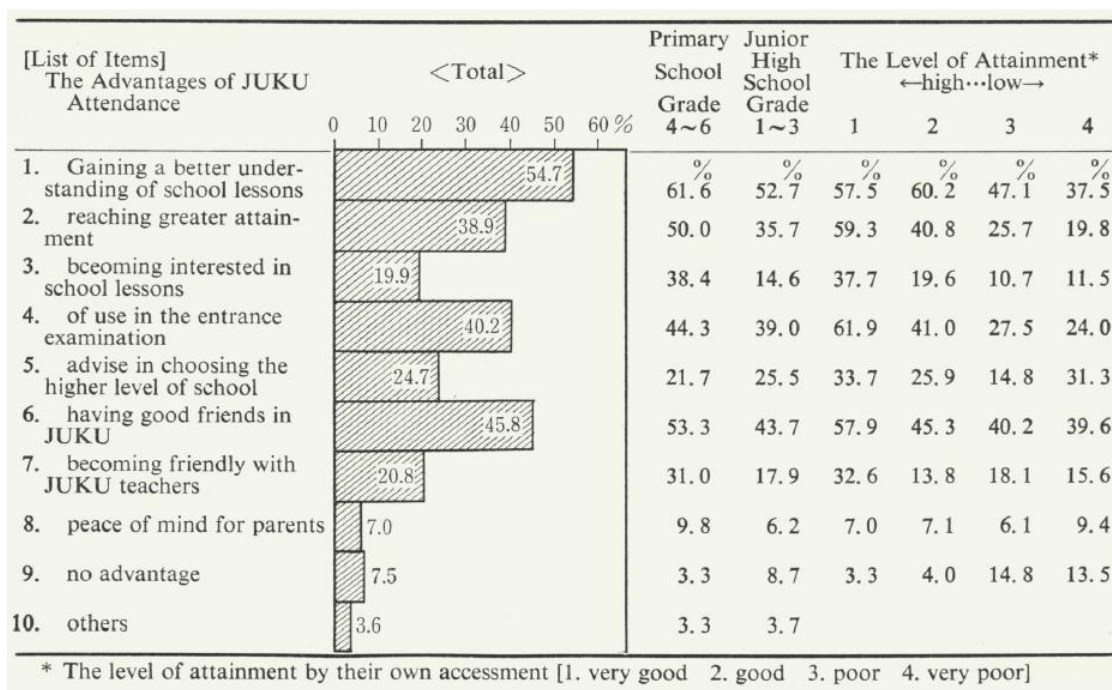
5.3. Obrazovanje u sjeni

Goya (1993: 128-129) navodi kako se smatra da japanski obrazovni sustav ne vrši svoj posao i cilj obrazovanja djece ta da su školske diplome (posebice diploma nakon završene više srednje škole) zapravo samo dokazi o pohađanju škole, ali ne i o samom uspjehu. Nastavlja kako sva djeca, ako bi pokušala proći prijemni ispit sveučilišta samo sa znanjem stečenim u javnim školama, ne bi uspjela proći. Tu dolaze na scenu *gakushū juku* škole. Tajna japanskog obrazovanja i uspjeha u napredovanju unutar obrazovnog sustava su *gakushū juku* škole. Učenici ih polaze jer njihovi roditelji, a i oni sami, nisu zadovoljni obrazovanjem koje nude japanske javne škole. Ne zaboravimo, tvrdi Goya, još jedan bitni razlog pohađanja *gakushū juku* škola, a to je pritisak da se uspije unutar obrazovnog sustava i osigura dobra budućnost. *Gakushū juku* škole pružaju japanskom narodu traženi i željeni stupanj i kvalitetu obrazovanja (Goya, 1993: 128-129).

6. POZITIVNI ASPEKTI GAKUSHŪ JUKU ŠKOLA

U Japanu je za ulazak u više srednje škole i ustanove visokog obrazovanja potrebno položiti prijemni ispit. Iako intenzivne pripreme za prijemne ispite učenicima općenito uzrokuju pretjerani stres, s druge strane im pomažu da razviju pozitivne navike i karakterne osobine, kao što su marljivost, ustrajnost, samodisciplina i pažljiv rad (Mrnjauš, 2018: 37). Tyutereva (2020: 31) tvrdi kako se smatra da je provođenje vremena u *gakushū juku* školama efikasno i pametno provedeno vrijeme, posebice za djecu čiji roditelji rade ili nemaju neku drugu vrstu nadzora. *Gakushū juku* škole također pomažu djeci bolje shvatiti školsko gradivo, napisati domaće zadaće te općenito lakše i bezbolnije proći kroz japanski obrazovni sustav. Bolji školski prosjek i savladane vještine učenja isto uvelike mogu koristiti djeci u daljnjem životu što se tiče zaposlenja i kretanja po društvenoj ljestvici. (Tyutereva, 2020: 31)

Kudomi (1994) navodi istraživanje pod nazivom „A“-Research, koje je 1987. godine ispitalo mišljenja učenika o pozitivnim aspektima pohađanja *gakushū juku* škola. Učenici su od ponuđenih pozitivnih strana pohađanja *gakushū juku* škola mogli odabrati sve opcije koje su se odnosile na njih (mogućnost višestrukog odgovora). U istraživanju su sudjelovali učenici osnovnih škola, od 4. do 6. razreda, i učenici nižih srednjih škola, od 1. do 3. razreda. Slijedi tablica s njihovim odgovorima.

Slika 7: Prednosti pohađanja *gakushū juku* škola („A“-Research, 1987 i Kudomi, 1994)

Provedeno istraživanje pokazuje kako čak 54.7% učenika smatra da je najbolja i najviše vidljiva pozitivna strana pohađanja *gakushū juku* škola bolje razumijevanje nastavnog gradiva. Osim toga, 38.9% učenika smatra kako im pohađanje *gakushū juku* škola pomaže s općim školskim prosjekom i postignućima, a 40.2% ispitanika tvrdi da im koristi prilikom priprema za prijemne ispite. Na drugom mjestu, s visokih 45.8%, se nalazi razlog društvene prirode, a to jest dobri prijatelji u *gakushū juku* školama koje učenici polaze. Ovdje je jasno vidljivo da *gakushū juku* škole nisu samo obrazovna mjesta, već i mjesta sklapanja i održavanja prijateljstava.

Sato (2004: 152) navodi kako gledano iz perspektive nastavnika, *gakushū juku* škole smanjuju teret i količinu posla koji bi oni morali snositi. Ako se određeno gradivo ne stigne obraditi u školi, nastavnik je uvjeren da će to isto gradivo djeca svejedno

pokriti i naučiti upravo u *gakushū juku* školama (Sato, 2004: 152). Nadalje, *gakushū juku* škole pružaju nastavnicima, posebice upravo diplomiranim i umirovljenim nastavnicima, mogućnosti rada i dodatne zarade. Kako je nakon diplomiranja teško odmah pronaći stalno radno zaposlenje, nerijetko nastavnici prvo počinju raditi u *gakushū juku* školama te se kasnije, nakon stečenog iskustva u podučavanju, zapošljavaju u državnim školama. (Shintani, 2013: 357-358)

7. NEGATIVNI ASPEKTI GAKUSHŪ JUKU ŠKOLA

Iako se smatra jednim od najboljih na svijetu, japanski obrazovni sustav ima i negativnu stranu. Mrnjaus (2018: 40) piše kako japanski učenici dnevno provode između sedam i osam sati u školi, zatim pohađaju *gakushū juku* školu, a kad dođu kući ponovno uče između tri i šest sati. S obzirom da se na japansku djecu stavlja velik pritisak da ostvare iznimno visoke obrazovne rezultate, tvrdi Mrnjaus, nije iznenađujuća pojava mnogih problema. Zabilježeni problemi poprimaju različite oblike, a neki od njih su: *ijime* (nasilje, engl. *bullying*), odbijanje da se ide u školu, povlačenje iz društvenog života (jap. *hikikomori*, ひきこもり), klinička depresija pa čak i samoubojstvo (koje je u zadnje vrijeme glavni uzrok smrti djece u dobi od deset do dvanaest godina u Japanu) (Mrnjaus, 2018: 40).

U istraživanju pod nazivom „A“-Research iz 1987. godine, a koje spominje Kudomi (1994), polaznici osnovnih i nižih srednjih škola su naveli najveće mane pohađanja *gakushū juku* škola. Kao najveću manu, s 37.2%, su naveli povećanje osjetljivosti na rezultate ispitivanja. Nakon toga slijede tri razloga vezana uz manjak slobodnog vremena, točnije: manjak slobodnog vremena za spavanje (33.4%), manjak slobodnog vremena za igranje (31.3%) i manjak slobodnog vremena za gledanje televizije (30.5%). Ako zbrojimo sve gore navedene postotke, može se vidjeti da je manjak slobodnog vremena zapravo najveći negativni aspekt pohađanja *gakushū juku* škola po mišljenju učenika. Od odgovora se još ističe „financijski pritisak i teret roditeljima“ s 25.7%. (Kudomi, 1994: 39)

Gakushū juku škole također utječu i na atmosferu unutar razreda u školi. Mnoga djeca, zbog pohađanja *gakushū juku* škola, napreduju drugačijom brzinom od svojih kolega u razredu. Sato (2004: 152-153) navodi kako neki polaznici čak niti nepohađanju školu (na nekoliko mjeseci), iz razloga jer se kod kuće pripremaju za prijemne ispite. To stvara jaz između učenika unutar razreda, a i problem za nastavnika jer treba prilagoditi nastavu potrebama učenika (Sato, 2004: 152-153). Tyutereva (2020: 31) navodi još nekoliko negativnih utjecaja *gakushū juku* škola na razred i nastavnike škola. Negativni utjecaji na nastavnike su: povećanje nastavnikovih izostajanja s posla, zanemarivanje posla u školama u korist predavanjima u *gakushū juku* školama te djelomično pokrivanje gradiva propisanog nastavnim planom i programom (Tyutereva, 2020: 31).

Tyutereva (2020: 31) piše kako je za učenike negativnih utjecaja mnogo, a vjerojatno je najizraženiji velika količina obaveza i umor (zbog kojeg djeca nerijetko čak i spavaju na nastavi u školi). Kako djeca paralelno uče u običnim školama i *gakushū juku* školama, a *gakushū juku* škole nerijetko pokriju puno gradiva i to često unaprijed u usporedbi s kurikulumom škola, postoji mogućnost da djeca, koja polaze *gakushū juku* škole, odluče ne pohađati školu ili, ako ipak dolaze na nastavu, pokazuju manjak interesa za istu, navodi Tyutereva. Još jedna od negativnih strana, koje se dotiče Tyutereva, je povećanje jaza u znanju učenika, gdje se odlikaši ističu zbog pohađanja dodanih poduka u *gakushū juku* školama. Favoriziranje učenika koji pohađaju *gakushū juku* škole (i time posjeduju više znanja) također nije stran fenomen. S druge strane se pojavljuje kažnjavanje učenika koji ne pohađaju *gakushū juku* škole (Tyutereva, 2020: 31).

Nadalje, Sato (2004: 155) tvrdi kako pohađanje *gakushū juku* škole može uvelike promijeniti karakter osobe. Za mnoge učenike s najvišim bodovima na prijemnim ispitima se ispostavilo da su veoma sebični, egocentrični, površni i hvalisavi ljudi, dok su oni uljudni, kulturni, pristojni, obazrivi i susretljivi najčešće odbacili pohađanje *gakushū juku* škole i slijediti pritisak društva. Uzevši to u obzir, možda su najbolji, najsposobniji i najpametniji ljudi Japana ostali nisko na društvenoj ljestvici upravo zato što nisu željeli slijediti do sada dobro utabani put do uspjeha. (Sato, 2004: 155)

Smatra se da mnogi učenici pohađaju *gakushū juku* škole jer su imali neku vrstu vanjskog poticaja. Taj poticaj može biti očiti pritisak roditelja ili roditeljeve težnje većem i boljem obrazovanju djeteta (Entrich, 2015: 201). Međutim, pohađanje *gakushū juku* škole košta. Ponekad djeca nisu u mogućnosti pohađati *gakushū juku* školu jer obitelj jednostavno nema dovoljno prihoda da pokrije troškove (Blumenthal, 1992: 451). Kad se prisjetimo pravnog aspekta japanskog obrazovanja, vidjet ćemo da japanski Ustav navodi „jednakost prilike“ kao jedan od temelja svog obrazovanja. Ali kako mogu svi imati jednake prilike na putu k uspjehu, kad ne može svaka obitelj plaćati troškove dodatnog školovanja i pohađanja *gakushū juku* škola, koje uvelike pomažu djeci prilikom napredovanja u obrazovanju i društvu? Postojanje i pohađanje *gakushū juku* škola potkopava japanski Ustav i određuje tko će biti dovoljno sretan da dobije priliku i mogućnost stvoriti si bolju budućnost (Janssen, 2019: 20-21).

8. ISTRAŽIVANJE

8.1. Metoda

Anketa je napravljena u programu Google obrasci te je elektroničkim putem poslana studentima na nekoliko odabranih japanskih sveučilišta na ispunjavanje u vremenskom razdoblju od 29. kolovoza do 11. rujna 2023. godine. Anketa je anonimna te se sastoji od 8 dijelova: opći podaci o studentu, osnovna škola, niža srednja škola, viša srednja škola, visoko obrazovanje, općenito o *gakushū juku* školi i dojmovima, pozitivni aspekti *gakushū juku* škola te negativni aspekti *gakushū juku* škola. Pitanja su različitog oblika, od otvorenog tipa do mogućnosti biranja višestrukih odgovora, a za ispunjavanje ankete je potrebno otprilike 15 minuta.

Anketu je ispunilo 56 studenata japanskih sveučilišta, od kojih je 46 ženskog, a 10 muškog spola. Najmlađa osoba broji 18 godina, dok najstarija ima 24 godine. Najzastupljenija dob je 20 godina (18 ispitanika), a zatim slijedi 21 godina (12 ispitanika). Oko 75% ispitanika su studenti prijediplomskih studija, dok ostatak čine studenti diplomskih studija i doktorata. Ispitanici su polaznici sljedećih japanskih sveučilišta: Sveučilište Senshu (34 ispitanika), Sveučilište stranih studija u Kyotu (9 ispitanika), Žensko sveučilište u Fukuoki (7 ispitanika) te po 1 ispitanik iz Sveučilišta

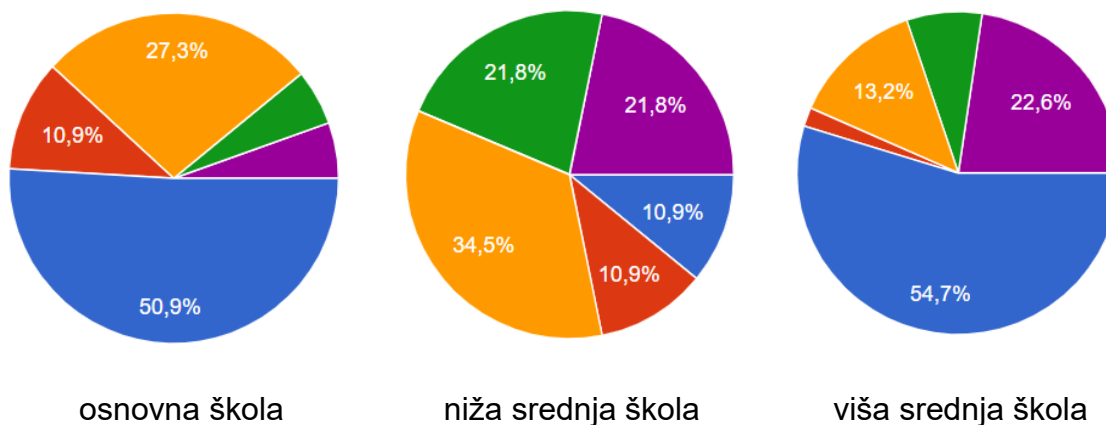
Beppu, Sveučilišta Kitakyushu, Japanskog ženskog sveučilišta, Sveučilišta Tsukuba te Tehnološkog instituta Nishinippon.

8.2. Rezultati provedene ankete

8.2.1. Informacije o polaženju *gakushū juku* škola

U osnovnoškolskom razdoblju je 48.2% ispitanika polazilo *gakushū juku* školu. U nižoj srednjoj školi se taj postotak diže na 85.7%, dok u višoj srednjoj školi iznosi 42.9%. Zanimljivo je da je jedna osoba odgovorila kako *gakushū juku* školu polazi još i sada u visokom obrazovanju.

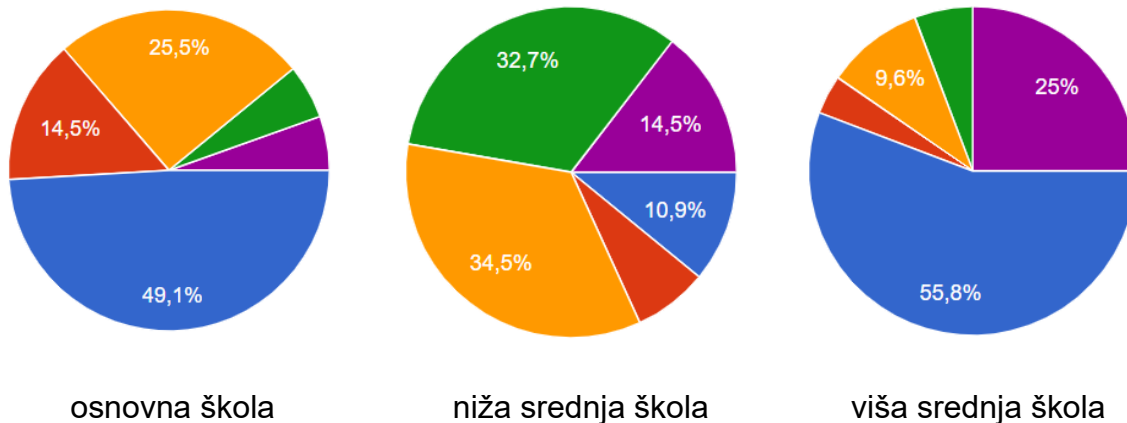
Što se tiče količine polaženja *gakushū juku* škola, ovdje se rezultati uvelike razlikuju što je vidljivo iz dolje navedenih grafova:

*Graf 1: „Koliko dana u tjednu ste pohađali *gakushū juku* školu?“ (Pojašnjenje boja: plava – studenti koji nisu polazili *gakushū juku* školu, crvena – jedan dan u tjednu, narančasta – dva dana u tjednu, zelena – tri dana u tjednu, ljubičasta – više od tri dana tjedno)*

Iz gore prikazanih grafova se može vidjeti da je tijekom osnovne i niže srednje škole većina ispitanika *gakushū juku* školu polazila dva puta tjedno, 27.3% u osnovnoj školi i 34.5% u višoj srednjoj školi. U nižoj srednjoj školi je, međutim, 21.8% ispitanika *gakushū juku* školu polazilo tri puta tjedno, a isti postotak je *gakushū juku* školu polazilo čak i više od tri puta tjedno. U višoj srednjoj školi je najveći postotak ispitanika *gakushū juku* školu polazilo više od tri puta tjedno s postotkom od 22.6% nakon čega slijedi polaženje *gakushū juku* škole dva puta tjedno u iznosu od 13.2%.

Što se tiče količine sati koje su ispitanici dnevno proveli u *gakushū juku* školi, opet se mogu vidjeti mnoge razlike ovisno o razdoblju obrazovanja. Razlike su jasno prikazane na sljedećim grafovima:

Graf 2: „Koliko sati dnevno ste proveli u *gakushū juku* školi?“ (Pojašnjenje boja: plava – studenti koji nisu polazili *gakushū juku* školu, crvena – jedan sat dnevno, narančasta – dva sata dnevno, zelena – tri sata dnevno, ljubičasta – više od tri sata dnevno)

Iz gore prikazanih grafove se može vidjeti da je 25.5% ispitanika u *gakushū juku* školi provodilo dva sata dnevno tijekom osnovnoškolskog obrazovanja, dok je 14.5% ispitanika u istom razdoblju obrazovanja u *gakushū juku* školi provelo samo jedan sat dnevno. U nižoj srednjoj školi se dnevna satnica provođenja vremena u *gakushū juku* školi povećava te možemo vidjeti da većina ispitanika tvrdi kako su u *gakushū juku* školi provodili dva ili tri sata dnevno. 34.5% ispitanika izjasnilo se za dva sata dnevno, dok je 32.7% reklo da su u *gakushū juku* školi provodili čak tri sata dnevno. U višoj srednjoj školi se dnevna satnica uvelike povećava. 25% ispitanika tvrdi da je dnevno provodilo više od tri sata u *gakushū juku* školi.

Oko 80% ispitanika, koju su pohađali *gakushū juku* školu, je navelo kako su *gakushū juku* školu najviše pohađali u šestom (završnom) razredu osnovne škole. 95% ispitanika je u nižoj srednjoj školi *gakushū juku* školu najčešće pohađalo u trećem razredu, dok je u višoj srednjoj školi oko 92% ispitanika također odabralo treći razred kao vrijeme najčešćeg pohađanja *gakushū juku* škole.

8.2.2. Predmeti

Ispitanicima je bilo ponuđeno da odaberu (pitanje s mogućnošću višestrukog odgovora) predmete zbog kojih su pohađali *gakushū juku* školu. Ponuđeni predmeti su: japanski jezik, matematika, engleski jezik, društveni predmeti te znanstveni predmeti.

Osnovna škola		Niža srednja škola		Viša srednja škola	
Predmeti	Broj polaznika	Predmeti	Broj polaznika	Predmeti	Broj polaznika
Matematika	24	Matematika	47	Engleski jezik	24
Japanski jezik	18	Engleski jezik	42	Japanski jezik	15
Engleski jezik	16	Japanski jezik	29	Matematika	12
Društveni predmeti	9	Znanstveni predmeti	26	Društveni predmeti	12
Znanstveni predmeti	8	Društveni predmeti	24	Znanstveni predmeti	6

Tablica 4: Predmeti koje su ispitanici učili u *gakushū juku* školi

U osnovnoškolskom obrazovanju je najzastupljeniji predmet matematika s 24 glasa. Nakon matematike slijedi japanski jezik s 18 glasova i zatim engleski jezik s 16 glasova. U nižoj srednjoj školi je čak 47 ispitanika odabralo matematiku kao predmet koji su učili u *gakushū juku* školi. Zatim slijedi engleski jezik s 42 glasa te japanski jezik s 29 glasa. U nižoj srednjoj školi je mnogo ispitanika odabralo i društvene te znanstvene predmete. Društvene predmete je učilo 24 ispitanika, a znanstvene 26 ispitanika. U višoj srednjoj školi se drastično mijenja zastupljenost predmeta. U ovom obrazovnom razdoblju ispitanici tvrde da su u *gakushū juku* školi najviše učili engleski jezik, 24 glasa. Nakon njega slijedi japanski jezik s 15 glasova, a treće mjesto dijele matematika i društvene znanosti s po 12 glasova.

8.2.3. Razlozi pohađanja *gakushū juku* škola

U osnovnoj školi se kao najčešći razlog pohađanja *gakushū juku* škole navodi priprema za prijemni ispit za upis u nižu srednju školu. Dalje se još navodi mogućnost dodatnog učenja i pojašnjavanja školskog gradiva te učenje korisnih tehnika za školu. Ostali navedeni razlozi su veoma različiti te ću stoga navesti samo neke od njih: „jer su mi roditelji preporučili“, „jer je moj brat polazio“, „jer sam volio/voljela engleski jezik“, „jer su mi roditelji tako rekli“, „jer u školi nisam učila engleski jezik“, „jer sam želio/željela dodatno znanje iz predmeta koje sam volio/voljela“, „volio/voljela sam učiti“, „želio/željela sam probati“.

Velika većina ispitanika je kao razlog polaženja *gakushū juku* škole u nižoj srednjoj školi navela pripremu za prijemni ispit za upad u višu srednju školu. Od razloga se također navode: „jer su mi ocjene bile slabe“, „da povisim ocjene“, „kao dopunska nastava“, „da održim prosjek“, „za lakše i bolje svladavanje predmeta iz kojih sam imao/imala slabu ocjenu“, „da učim višu razinu engleskog jezika“, „jer je bilo zabavno“.

Tijekom pohađanja više srednje škole skoro pa svi ispitanici tvrde kako su polazili *gakushū juku* školu zbog pripreme za prijemni ispit za upad na sveučilište. Od ostalih razloga se navode samo tri: „jer mi je bilo zabavno“, „jer sam želio/željela učiti engleski jezik na višoj razini“, „jer sam bio glup/bila glupa“.

8.2.4. Razlozi nepohađanja *gakushū juku* škola

Kroz osnovnoškolsko obrazovanje se kao najčešći razlog nepohađanja *gakushū juku* škole navodi manjak potrebe. Ispitanici tvrde kako u tom razdoblju nije bilo potrebe pohađati *gakushū juku* školu jer su im ocjene bile dobre, jer su razumjeli školsko gradivo te zato što im je količina gradiva u školi bila dovoljna. Ispitanici kao razlog također navode: „jer sam mogao/mogla učiti sam/sama“, „jer sam slobodno vrijeme želio/željela iskoristiti za druge aktivnosti“, „jer ljudi iz moje okoline također nisu pohađali *gakushū juku* školu“, „jer je *gakushū juku* škola bila preskupa“, „jer sam mrzio/mrzila učiti“, „jer pohađanje *gakushū juku* škole košta“.

Ispitanici navode kako su razlozi nepohađanja *gakushū juku* škole za vrijeme niže srednje škole ti da su mogli učiti kod kuće te da su više preferirali učiti samostalno.

Kao razlog se također navodi gnjavaža pohađanja *gakushū juku* škole, kao i ne postojanje prijemnog ispita za upad u višu srednju školu. Jedna osoba također navodi kako je njoj školsko gradivo bilo dovoljno.

Za vrijeme pohađanja više srednje škole su ispitanici kao glavni razlog nepohađanja *gakushū juku* škole naveli izvannastavne aktivnosti. Ispitanici navode kako su zbog izvannastavnih aktivnosti te manjka vremena zbog istih odlučili ne pohađati *gakushū juku* školu. Još jedan veoma čest razlog nepohađanja *gakushū juku* škole su mogućnost i želja za samostalnim učenjem. Navode kako su na taj način mogli učiti svojim ritmom i na način koji njima najviše odgovara. Ostali razlozi su: „zbog financijskih razloga“, „jer nisam planirao/planirala upisati prestižni fakultet“, „nije bilo potrebe“, „ocjene su mi bile dobre“.

8.2.5. Tko je doveo odluku o pohađanju *gakushū juku* škola

Za vrijeme pohađanja osnovne škole je 13 ispitanika istodobno pohađalo i *gakushū juku* školu jer su im roditelji to predložili, a troje navodi kako su ih roditelji prisilili. Devet ispitanika je samostalno odlučilo da žele pohađati *gakushū juku* školu, dok su se dvije osobe odlučile zbog svojih prijatelja.

U nižoj srednjoj školi je devet ispitanika pohađalo *gakushū juku* školu jer su im to roditelji predložili, dok su njih četvero roditelji prisilili. U ovom vremenskom razdoblju sedam ispitanika navodi kako su odlučili pohađati *gakushū juku* školu zbog svojih prijatelja, a njih 28 je odluku dovelo samostalno.

Za vrijeme pohađanja više srednje škole je 17 ispitanika samostalno odlučilo pohađati i *gakushū juku* školu. Njih troje je pohađalo *gakushū juku* školu zbog preporuke roditelja, a dvije osobe su roditelji prisilili. Jedna osoba navodi kako je pohađanje *gakushū juku* škole predložio profesor u školi.

8.2.6. Korisnost pohađanja *gakushū juku* škola

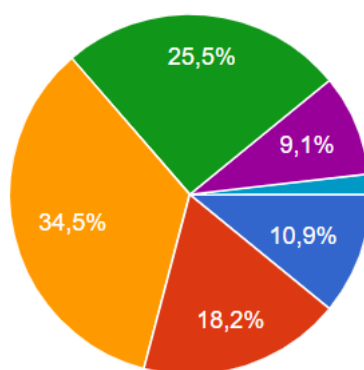
Kroz anketu je također bila ispitana i korisnost pohađanja *gakushū juku* škola. Ispitanici su mogli ocijeniti od 1 (ako se u potpunosti ne slažu) do 5 (ako se u potpunosti slažu) korisnost pohađanja *gakushū juku* škola. Za vrijeme osnovne škole su ispitanici

izrazili svoje mišljenje o korisnosti pohađanja *gakushū juku* škole s općim prosjekom od 3.53. Za vrijeme niže srednje škole se prosjek diže na 3.95, a za vrijeme više srednje škole je on na 3.73.

Na pitanje „Je li vam pohađanje *gakushū juku* škole pomoglo postići vaše ciljeve?“, ispitanici su za vrijeme osnovne škole izrazili svoje mišljenje s prosjekom od 3.83. Za vrijeme pohađanja niže srednje škole se prosjek podiže do visokih 4.3, a za vrijeme više srednje škole pada na 3.72. Ispitanici tvrde kako im je pohađanje *gakushū juku* škole uvelike pomoglo da upišu željenu višu srednju školu. S druge strane, čak 24 ispitanika navodi kako bi i bez pohađanja *gakushū juku* škole uspjeli upisati željeni stupanj obrazovanja.

Još jedno od postavljenih pitanja je: „Je li vam pohađanje *gakushū juku* škole koristilo još negdje osim kod učenja?“ Za vrijeme pohađanja osnovne škole su ispitanici izrazili svoje mišljenje s općim prosjekom od 3.28. Za vrijeme pohađanja niže srednje škole pada na 3.16, a za vrijeme više srednje škole doseže svoj minimum od 2.97.

Pitanje povezano s korisnošću pohađanja *gakushū juku* škole izvan nastave i učenja je pitanje: „Koliko novih prijatelja ste stekli u *gakushū juku* školi?“ Odgovori su prikazani na sljedećem grafu:

Graf 3: „Koliko novih prijatelja ste stekli u *gakushū juku* školi?“ (Pojašnjenje boja: tamno plava – studenti koji nisu polazili *gakushū juku* školu, crvena – 0, narančasta – 1-5, zelena – 5-10, ljubičasta – 10-15, svijetlo plava – više od 15)

Iz gore prikazanog grafa se može zaključiti da je mnogim ispitanicima pohađanje *gakushū juku* škole koristilo ne samo u akademskom smislu nego i za sklapanje novih prijateljstava. Oko 35% ispitanika tvrdi kako su tijekom pohađanja

gakushū juku škole stekli između jednog i pet novih prijatelja. Oko 25% navodi kako su sklopili pet do deset novih prijateljstva, a jedna osoba je navela kako je stekla više od 15 novih prijatelja. Nažalost, 18.2% ispitanika tvrdi kako tijekom pohađanja *gakushū juku* škole nisu stekli niti jedno novo prijateljstvo.

8.2.7. Biste li preporučili pohađanje *gakushū juku* škole?

70.9% ispitanika bi preporučilo pohađanje *gakushū juku* škole, dok se 29.1% ispitanika izjasnilo kako pohađanje *gakushū juku* škole ne preporučuje. Razlozi su različiti. Ispitanici koji su se izjasnili kako ne bi preporučili pohađanje *gakushū juku* škole navode sljedeće razloge: „jer je školsko gradivo dovoljno ako se na nastavi ozbiljno sluša i rade sve obaveze“, „jer je korisnije učiti svojim ritmom nego nametnutim“, „jer pohađanje *gakushū juku* škole košta“, „jer i u školi možeš dobiti sve potrebne informacije i pitati profesora ako ti nešto nije jasno“.

S druge strane, razlozi zbog čega bi 70.9% ispitanika preporučilo pohađanje *gakushū juku* škole su: „jer se stekne navika učenja“, „jer možeš pitati profesora ako ti nešto nije jasno“, „jer koristi za pripremu za prijemne ispite“, „jer koristi za ponavljanje i utvrđivanje školskog gradiva“, „jer daje mogućnost svladavanja novih tehnika učenja“, „jer se stvara novo okruženje i poznanstva“, „daje mogućnost produbljivanja znanja i dodatnog učenja“, „jer učenje ne šteti“, „jer možeš povisiti svoj prosjek i akademske sposobnosti“, „jer kod nekih predmeta škola ne pruža dovoljno informacija“, „ako si sam sebi odredio cilj, onda *juku* uvelike pomaže u njegovom ostvarivanju“, „jer se stekne navika učenja i izvan škole“, ja sam pohađao/pohađala i dobio/dobila sam odlične rezultate“, „dobro iskustvo“, „mogu se upoznati različiti profesori i prijatelji“.

8.2.8. Mogućnost financiranja pohađanja *gakushū juku* škole

Kroz anketu je također bila ispitana i mogućnost financiranja pohađanja *gakushū juku* škola. Ispitanici su mogli ocijeniti od 1 (ako se u potpunosti ne slažu) do 5 (ako se u potpunosti slažu) je li financijski teško palo njihovim roditeljima, tj. njihovom obiteljskom budžetu pohađanje *gakushū juku* škole. Većina ispitanika je kao odgovor odabrala 4, a opći prosjek iznosi 3.35.

8.2.9. Pozitivni aspekti pohađanja *gakushū juku* škola

Ispitanicima je bilo ponuđeno da odaberu (pitanje s mogućnošću višestrukog odgovora) pozitivne aspekte pohađanja *gakushū juku* škole. Dobivene rezultate možemo vidjeti u tablici:

POZITIVNI ASPEKTI	BROJ ISPITANIKA
Prolaz na prijemnom ispitu	36
Pomaže za pripremu za ispite	32
Poboljšanje ocjena u školi	29
Svladavanje novih i boljih tehnika učenja	24
Lakše razumijevanje školskog gradiva	21
Povećan interes za učenjem	19
Dobivanje dobrih i korisnih savjeta za nastavak obrazovanja	13
Sklapanje novih prijateljstava	10
Nisam pohađao/pohađala <i>juku</i>	9
Održavanje prijateljstva	1
Nema pozitivnih aspekata	1

Tablica 5: Pozitivni aspekti pohađanja *gakushū juku* škola

Ispitanici su naveli kako je najveći pozitivni aspekt (36 ispitanika) pohađanja *gakushū juku* škole prolaz na prijemnom ispitu, tj. da je *gakushū juku* škola korisna za pripremu za prijemne ispite. Na drugom mjestu, s 32 glasa, se nalazi sličan razlog, a to je da pohađanje *gakushū juku* škole pomaže u pripremi za školske ispite. Na trećem mjestu (29 ispitanika) se nalazi poboljšanje ocjena i općeg školskog prosjeka. Još dva pozitivna aspekta vezana uz učenje su svladavanje novih i boljih tehnika učenja (24 ispitanika) te lakše razumijevanje školskog gradiva (21 ispitanik). 13 osoba tvrdi kako im je pohađanje *gakushū juku* škole koristilo za dobivanje savjeta u vezi s nastavkom obrazovanja, a deset ispitanika je kao pozitivni aspekt navelo sklapanje novih prijateljstava.

8.2.10. Negativni aspekti pohađanja *gakushū juku* škola

Ispitanicima je također bilo ponuđeno da odaberu (pitanje s mogućnošću višestrukog odgovora) i negativne aspekte pohađanja *gakushū juku* škole. Dobiveni rezultati vidljivi su u sljedećoj tablici:

NEGATIVNI ASPEKTI	BROJ ISPITANIKA
Pohađanje je financijski teško za obiteljski budžet	31
Stres	20
Previše obaveza	18
Manjak slobodnog vremena	17
Veća zabrinutost zbog rezultata testova	12
Nisam pohađao/pohađala <i>juku</i>	10
Zabrinutost	8
Zabrinutost oko sigurnosti na putu do <i>juku</i> i doma	5
Tjelesni simptomi (preskakanje obroka, nedostatak sna, umor,...)	5
Tuga i depresija	2
Nema negativnih aspekata	2
Problemi u školi (zlostavljanje, <i>bullying</i> , društvena nejednakost između učenika, favoriziranje učenika,...)	1
Pogoršanje karaktera (sebičnost, egoizam, hvalisanje,...)	1

Tablica 6: Negativni aspekti pohađanja *gakushū juku* škola

31 ispitanik navodi kako je po njihovom mišljenju najveći negativni aspekt pohađanja *gakushū juku* škole financijske prirode. Pohađanje *gakushū juku* škole može biti financijski teško za obiteljski budžet. Sljedeća tri razloga su poprilično bliska po broju glasova, a to su stres (20 ispitanika), previše obaveza (18 ispitanika) i manjak slobodnog vremena (17 ispitanika). Jedna osoba smatra kako pohađanje *gakushū juku*

škole može negativno utjecati na karakter osobe, također samo jedna osoba navodi kako ono može stvarati probleme u školi, a čak dvije osobe smatraju da pohađanje *gakushū juku* škole nema negativnih aspekata.

8.3. Zaključak provedene ankete

Iz provedene ankete se može vidjeti da je tijekom svojeg obrazovanja velik broj ispitanika pohađao *gakushū juku* školu, s time da je broj polaznika bio najveći za vrijeme niže srednje škole i dosegao visokih 85%. Što se tiče količine vremena provedenog u *gakushū juku* školama, za vrijeme osnovne škole su ispitanici u prosjeku provodili dva sata dnevno u *gakushū juku* školi, za vrijeme niže srednje škole su ispitanici podjednako provodili po dva ili tri sata dnevno, dok su u višim srednjim školama ispitanici naveli kako su najčešće provodili više od tri sata dnevno u *gakushū juku* školi. Ako se pogleda vrijeme najčešćeg pohađanja *gakushū juku* škola, može se vidjeti da je više od 90% ispitanika odgovorilo kako su *gakushū juku* školu pohađali u završnom razredu određenog stupnja obrazovanja. Iz svih gore navedenih informacija se može zaključiti da su ispitanici najčešće pohađali *gakushū juku* škole s ciljem bolje pripreme za prijemne ispite koji su ih očekivali prilikom upisu na viši stupanj obrazovanja.

Od predmeta su ispitanici najviše pomoći trebali s matematikom, koja je najčešći razlog pohađanja *gakushū juku* škole u osnovnoj i nižoj srednjoj školi, dok u višoj srednjoj školi prvo mjesto zauzima engleski jezik. Do ove promjene u najtraženijem predmetu dolazi zbog toga jer fakulteti prilikom upisa nerijetko traže dobro znanje engleskog jezika.

Razlozi pohađanja *gakushū juku* škola su različiti, ali se najčešće svode na želju za boljim prosjekom te lakšim prolazom na školskim i prijemnim ispitima. Iz ovih podataka se može zaključiti kako ispitanici smatraju da količina gradiva podučenog u školama nije dovoljna za prolaz na prijemnim ispitima za sljedeće razine obrazovanja. Također se može zaključiti da velika većina japanskih učenika nije imala volje, želje ili mogućnosti učiti izvan škole te su stoga pohađali *gakushū juku* škole gdje bi stjecali naviku učenja. S druge strane, ispitanici koji nisu pohađali *gakushū juku* škole navode kako im za to nije bilo potrebe jer su pažljivo slušali u školi i redovito izvršavali sve

svoje obaveze. Još jedan veoma čest razlog nepohađanja *gakushū juku* škola je financijske prirode. Ispitanici navode kako bi pohađanje *gakushū juku* škole bio prevelik izdatak za njihovu obitelj. Iz ovog se može zaključiti kako za neke ispitanike školsko gradivo ipak ispunjava njihovu potrebu za znanjem i napretkom u akademskom svijetu. Nadalje, može se zaključiti da *gakushū juku* škole mogu pohađati samo oni učenici čiji roditelji si to mogu financijski priuštiti. Ovdje u pitanje dolazi sloboda obrazovanja i jednakost prilike, kojih nema jer nisu možda svi u mogućnosti priuštiti svojoj djeci dodatno obrazovanje.

U osnovnoj školi je većina ispitanika navelo kako su *gakushū juku* školu počeli pohađati zbog preporuke svojih roditelja, međutim, u nižoj srednjoj i višoj srednjoj školi većina ispitanika navodi kako su samostalno donijeli odluku o pohađanju *gakushū juku* škole. Ovdje se može vidjeti da su učenici sami shvatili važnost i korisnost pohađanja *gakushū juku* škole.

Što se tiče korisnosti pohađanja *gakushū juku* škole, ispitanici su se izjasnili kako su poprilično zadovoljni svojim pohađanjem *gakushū juku* škole. Najveće zadovoljstvo je izraženo za vrijeme niže srednje škole, gdje ispitanici tvrde kako im je pohađanje *gakushū juku* škole uvelike pomoglo prilikom pripreme za prijemne ispite za upis u višu srednju školu. Iz provedene ankete se također može saznati i zaključiti kako *gakushū juku* škole nisu samo mjesto učenja nego i mjesto druženja. Mnogi ispitanici navode kako su tijekom pohađanja *gakushū juku* škole sklopili nova prijateljstva, što je dobro za njihov društveni život.

Čak oko 70% ispitanika bi preporučilo pohađanje *gakushū juku* škole jer bi na taj način osoba mogla poboljšati svoje ocjene, savladati bolje tehnike učenja, ponoviti i utvrditi školsko gradivo te dodatno naučiti i produbiti svoje znanje. Ostatak ispitanika pohađanje *gakushū juku* škole ne bi preporučilo jer smatraju kako bi svakome bilo najbolje da uči svojim ritmom i na svoj način. Ovdje se kao razlog nepohađanja također spomenula cijena *gakushū juku* škole. Iz ovih podataka se može saznati da su ispitanici koji su pohađali *gakushū juku* škole imali veoma pozitivna iskustva te da im se pohađanje *gakushū juku* škole isplatilo te stoga isto preporučaju i drugima.

Iz provedene ankete možemo zaključiti da mnogi ispitanici smatraju kako pohađanje *gakushū juku* škole ima mnoge pozitivne aspekte od kojih se većina njih

odnosi na akademske sposobnosti, ocjene te prolaz na školskim i prijemnim ispitima. Također je mnogo ispitanika navelo kako im je pohađanje *gakushū juku* škole probudilo želju za učenjem i omogućilo stjecanje novih prijatelja. Što se tiče negativnih aspekata, nije posebice iznenađujuće da je financijski problem na prvome mjestu. Međutim, iznimno je pozitivno da je veoma malen broj ispitanika naveo kako su primijetili teške fizičke ili psihičke probleme. Iako je ne malen broj ispitanika kao negativan aspekt naveo stres i manjak slobodnog vremena, iz provedene ankete se može zaključiti kako pohađanje *gakushū juku* škole nema većih trajnih štetnih posljedica po učenika.

8.4. Daljnja istraživanja

Provedena anketa je dala uvid u stavove i mišljenja 56 japanskih studenata, međutim bilo bi dobro proširiti anketu na mnogo veći broj ispitanika. Veći broj ispitanika bi dao širu i možda čak točniju sliku *gakushū juku* škola. Također bi bilo korisno čuti mišljenja studenata iz različitih sveučilišta. Većina ispitanika ove ankete su polaznici Sveučilišta Senshu pa stoga ne bi bilo krivo zaključiti kako se dobiveni rezultati ponajviše odnose na njih. Upravo iz tog razloga bi bilo dobro proširiti i broj sveučilišta koja sudjeluju u provođenju ankete.

Što se tiče same ankete, program Google obrasci možda nije bio najbolji medij za prikupljanje najkvalitetnijih podataka. Dosta pitanja i odgovora je ostalo nedorečeno jer nije bilo mogućnosti dodatno priupitati studente i zatražiti pojašnjenje. Za sljedeći projekt vezan uz prikupljanje mišljenja japanskih studenata o pohađanju *gakushū juku* škola bi možda bilo bolje pronaći neki drugi program za kreiranje ankete. Sakupljanje odgovora intervjuom ne bi bilo najpraktičnije, ali bi dalo bolje i kvalitetnije podatke.

9. ZAKLJUČAK

U Japanu, gdje je obrazovanje uvelike važno i cijenjeno, ne iznenađuje da ne malen broj učenika nakon obične škole dodatno pohađa *gakushū juku* škole. Zbog velikog društvenog i poslovnog pritiska te međusobne konkurencije, učenici pohađaju *gakushū juku* školu s ciljem da se što bolje pripreme za polaganje prijemnih ispita koji

ih očekuju pri upisu u višu razinu obrazovnog sustava. Neki učenici pohađaju *gakushū juku* školu kako bi bolje shvatili školsko gradivo, lakše napisali domaću zadaću ili dodatno naučili o svom omiljenom predmetu.

Što se tiče pohađanja *gakushū juku* škola, istraživanja provedena od strane BERD-a i MEXT-a pokazuju slične rezultate s anketom provedenom u svrhu ovog rada. Svi rezultati ukazuju na to da je najveći broj polaznika *gakushū juku* škola u nižim srednjim školama, posebice u trećem razredu niže srednje škole. Nakon niže srednje škole dolazi osnovna škola, a srednje škole zauzimaju posljednje mjesto. Jedina razlika u rezultatima je postotak polaznika, koji je u provedenoj anketi znatno viši u svim razinama obrazovanja od prije provedenih istraživanja. Isto je vidljivo i kod količine pohađanja *gakushū juku* škola. Odgovori ispitanika ankete i prije provedenih istraživanja su slični za osnovnu i nižu srednju školu, ali se razlikuju za višu srednju školu. Za vrijeme više srednje škole su učenici provedene ankete češće i vremenski više proveli u *gakushū juku* školi nego ispitanici prije provedenih istraživanja.

Kod prije provedenih istraživanja i novo provedene ankete, predmet na prvom mjestu iz kojeg je učenicima potrebna pomoć je isti. Za osnovnu i nižu srednju školu je to matematika, dok je za višu srednju školu najčešće tražena pomoć za engleski jezik. Svi ispitanici su zadovoljni svojim pohađanjem *gakushū juku* škole te im provođenje vremena tamo nije mrsko.

Velika razlika u odgovorima je vidljiva kod pitanja o socijalizaciji i stjecanju novih prijatelja u *gakushū juku* školama. Ispitanici prije provedenih istraživanja često navode druženje s prijateljima kao pozitivnu stranu pohađanja *gakushū juku* škole, međutim ispitanici provedene ankete znatno rjeđe navode isto. Iako druženje i sklapanje novih prijateljstava jest prisutno kod ispitanika ankete, postotak je znatno manji u usporedbi s odgovorima prije provedenih istraživanja.

Ispitanici prije provedenih istraživanja i provedene ankete se slažu po pitanju financiranja *gakushū juku* škole. Ispitanici jednoglasno navode kako ih cijena pohađanja *gakushū juku* škole zabrinjava jer opterećuje njihov kućni budžet. Stoga nije iznenađujuće da je to jedan od vodećih nedostataka *gakushū juku* škola po mišljenju svih ispitanika. Od nedostataka svi ispitanici također navode manjak slobodnog vremena i stres.

Prema mnogim člancima i istraživanjima navedenima u ovome radu, pohađanje *gakushū juku* škole nerijetko izaziva ili rezultira zlostavljanjem u školi, promjenom osobnosti, favoriziranjem ili kažnjavanjem učenika, depresijom ili čak samoubojstvom. Međutim, ispitanici provedene ankete su se izjasnili da se oni s takvim problemima i negativnim aspektima nisu često susretali. Na takva pitanja se samo jedan ispitanik ili njih dvoje izjasnilo s afirmacijom.

Pozitivni aspekti se podudaraju kod svih istraživanja pa tako i kod provedene ankete. U prvom planu je akademski napredak i poboljšanje u obliku položenih ispita, korisnih savjeta za daljnje obrazovanje, dopunskog ili dodatnog učenja te poboljšanje ocjena i prosjeka. Nadalje, velike podudarnosti su vidljive i kod razloga pohađanja ili nepohađanja *gakushū juku* škola. Dva najčešća razloga nepohađanja *gakushū juku* škola su dostatnost školskog gradiva i želja za više slobodnog vremena. S druge strane, razlozi pohađanja se svode na poboljšanje akademskih sposobnosti.

Oko 70% ispitanika ankete bi preporučilo pohađanje *gakushū juku* škole. *Gakushū juku* škole imaju velike prednosti i pozitivne strane, ali isto tako imaju i mane te potencijal kreirati mnoge negativne strane. Iako su ispitanici istraživanja i ankete najčešće zadovoljni svojim pohađanjem *gakushū juku* škole, nema garancije da će se pohađanje *gakushū juku* škole svima isplatiti ili da će svi njome biti zadovoljni.

Gakushū juku škole su poprilično slabo istražene i na neki način čak ignorirane od strane akademske zajednice. Svoju prošlost prate mnogim desetljećima, a danas su prihvaćene kao nešto normalno i usko vezano uz obrazovanje. Mnogima su *gakushū juku* škole pomogle u obrazovanju, traženju posla i životu. Neki ih čak smatraju pravim razlogom uspjeha japanskog obrazovnog sustava.

10. POPIS LITERATURE

Benjamin, Gail R. *Japanese Lessons*. New York. NYU Press. 1997.

Blumenthal, Tuvia. „Japan's Juken Industry“. *Asian Survey*. Volume 32. Number 5. 1992. 448-460

Cave, Peter. „Educational Reform in Japan in the 1990s: `Individuality´ and Other Uncertainties“. *Comparative Education*. Taylor & Ffrancis, Ltd. Volume 37. Number 2. 2001. 173-191

Cummings, William K. „The Egalitarian Transformation of Postwar Japanese Education“. *Comparative Education Review*. The University of Chicago Press on behalf of the Comparative and International Education Society. Volume 26. Number 1. 1982. 16-35

Entrich, Steve R. „The Decision for Shadow Education in Japan: Students' Choice or Parents' Pressure?“ *Social Science Japan Journal*. Volume 18. Number 2. 2015. 193-216

Entrich, Steve R. „Japan's Juku: Why Academics Should Care (More)!“. *Chiba Juku Association 30th Anniversary Commemorative Book*. Tokyo. 2017. 18-24.

Goya, Susan. „The Secret of Japanese Education“. *The Phi Delta Kappan*. Volume 75. Number 2. 1993. 126-129

Janssen, Kirsten. „Inside Japanese Cram Schools: The Workings, the Outcomes and the Experiences“. Master Thesis. Leiden University, 2019.

Kudomi, Yoshiyuki. „The Competitive Education in Japan (Part 2)“. *Hitotsubashi Journal of Social Studies*. Volume 26. Number 2. 1994. 31-40

Mawer, Kim. „Casting new light on shadow education: snapshots of juku variety“. *Contemporary Japan*. Volume 27. Number 2. 2015. 131-148

McLean, John. „Japan's *Academic Juku* (1): Teachers, Pupils, Focus of Courses, Class Size, Fees and Admission Criteria“. *Yasuda Joshi Daigaku Kiyou*. Volume 37. 2009. 153-167

Mrnjaus, Kornelija. *Kultura, vrijednosti i odgoj u Japanu*. Rijeka. Sveučilište u Rijeci. 2018.

Roesgaard, Marie Hojlund. *Japanese Education and the Cram School Business: Functions, Challenges and Perspectives of the Juku*. NIAS Press. Copenhagen S. Denmark. 2006.

Rohlen, Thomas P. „The Juku Phenomenon: An Exploratory Essay“. *The Journal of Japanese Studies*. Volume 6. Number 2. 1980. 207-242

Sato, Nancy E. *Inside Japanese Classrooms: The Heart of Education*. RoutledgeFalmer. New York. 2004.

Shintani, Roxana. „Juku as Supplementary Language Education in Japan“. *Waseda Global Forum*. Number 10. 2013. 347-374

Suzuki, Shigesato 鈴木, 繁聡. „Features and Challenges of „Juku“ Research 学習塾研究の特徴と課題“. *東京大学大学院教育学研究科紀要*. Number 60. 2020. 269-278

Takashima, Masayuki 高嶋 真之. „Sengo Nihon no gakushū juku wo meguru kyōiku seisaku no henyō 戦後日本の学習塾をめぐる教育政策の変容“. *Japan Education Policy Association Annual Report 日本教育政策学会年報*. Number 26. 2019. 146-155

Tyutereva, Anastasia. „Shadow education and inequality: comparison of government policies in South Korea and Japan“. Master's Thesis. Universität Wien. 2020.

Wada, Shuji. „Reinspiring Japanese Educational Objectives“. *Peabody Journal of Education*. Volume 68. Number 4. 1993. 76-87

Wieczorek, Craig C. „Comparative Analysis of Educational Systems of American and Japanese Schools: Views and Visions“. *Educational Horizons*. Phi Delta Kappa International. Volume 86. Number 2. 2008. 99-111

Online izvori:

BERD (Benesse Educational Research and Development Institute). „第3回 学校外教育活動に関する調査 2017 (データブック) “. 2017.

Raspoloživo na: <https://berd.benesse.jp/shotouchutou/research/detail1.php?id=5210>
[Pristupljeno: 30.7.2023.]

CSRDA (Center for Social Research and Data Archives). Institute of Social Science. The University of Tokyo. Istraživanje zatražio: BERD (Benesse Educational Research and Development Institute). „放課後の生活時間調査, 2008 “.

Raspoloživo na: <https://ssida.iss.u-tokyo.ac.jp/Direct/gaiyo.php?eid=0724&lang=jpn>
[Pristupljeno: 28.7.2023.]

Kimura, Haruo. „Data-based Discussion on Education and Children in Japan 2: Analyzing Juku—Another School After School“. 2018.

Raspoloživo na: https://www.childresearch.net/projects/data_Japan/2018_02.html
[Pristupljeno: 30.7.2023.]

MEXT (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology). Overview. Opći podaci o japanskom obrazovnom sustavu.

Raspoloživo na: <https://www.mext.go.jp/en/policy/education/overview/index.htm>
[Pristupljeno: 23.6.2023.]

MEXT (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology). „子どもの学校外での学習活動に関する実態調査報告 “ 平成20年8月. 2008.

Raspoloživo na: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mext.go.jp/b_menu/houdou/20/08/08080710/001.pdf
[Pristupljeno: 30.7.2023.]

11. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFOVA

Slika 1: Struktura japanskog obrazovnog sustava

Slika 2: Podjela *juku* škola po varijablama

Slika 3: Vrste *juku* škola

Slika 4: Koliko se polaznicima sviđa ili ne sviđa pohađanje *gakushū juku* škole

Slika 5: Postotak učenika upisanih u *gakushū juku* škole

Slika 6: Vrste *gakushū juku* škola koje ispitanici polaze

Slika 7: Prednosti pohađanja *gakushū juku* škola

Tablica 1: Prosječni postotak polaznika, utrošeno vrijeme polaznika te količina tjednog pohađanja *gakushū juku* škola

Tablica 2: Predmeti koje polaznici osnovnih škola uče u *gakushū juku* školi

Tablica 3: Predmeti koje polaznici nižih srednjih škola uče u *gakushū juku* školi

Tablica 4: Predmeti koje su ispitanici učili u *gakushū juku* školi

Tablica 5: Pozitivni aspekti pohađanja *gakushū juku* škola

Tablica 6: Negativni aspekti pohađanja *gakushū juku* škola

Graf 1: „Koliko dana u tjednu ste pohađali *gakushū juku* školu?"; osnovna škola, niža srednja škola, viša srednja škola

Graf 2: „Koliko sati dnevno ste proveli u *gakushū juku* školi?"; osnovna škola, niža srednja škola, viša srednja škola

Graf 3: „Koliko novih prijatelja ste stekli u *gakushū juku* školi?“

12. PRILOG:

学習塾：現状、日本人大学生の視点から見た利点と欠点

はじめまして。私はメラニ・ケテケシユと申します。「学習塾：現状、日本人大学生の視点から見た利点と欠点」という修士論文を書いております。この修士論文のために次のアンケート調査を行っております。アンケート調査は8つの部分から構成されていません：基本情報、小学校、中学校、高等学校、高等教育、学習塾の全般と印象について、学習塾の利点、学習塾の欠点。アンケート調査に答えるには約15分かかります。ご回答は匿名であり、私の修士論文を書くためにしか使用されません。正直のご意見を聞かせてください。2023年9月6日（水）までにアンケート調査にご記入お願い致します。どうぞよろしくお願い申し上げます。

1. 基本情報

1. 1.1. 性別

Označite samo jedan oval.

- 男性
 女性
 その他

2. 1.2. 年齢

3. 1.3. 高等教育機関

Označite samo jedan oval.

- 博士課程
 修士課程
 学士課程
 短期大学
 その他

8. 2.3. 一日に何時間くらい学習塾で勉強しましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
 1時間
 2時間
 3時間
 3時間以上

9. 2.4. 学習塾で何の科目を勉強しましたか。(複数回答可)

Odaberite sve točne odgovore.

- 通わなかった
 国語
 算数
 英語
 社会科学
 理科
 その他

10. 2.5. どの学年で一番多く学習塾に通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
 1
 2
 3
 4
 5
 6

4. 1.4. 大学名

5. 1.5. 大学の学年

Označite samo jedan oval.

- 大学1年
 大学2年
 大学3年
 大学4年
 大学5年

2. 小学校

6. 2.1. 学習塾に通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- はい
 いいえ

7. 2.2. 学習塾は一週間に何日通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
 1日
 2日
 3日
 3日以上

11. 2.6. 学習塾に通う理由は何でしたか。

12. 2.7. 学習塾に通わない理由は何でしたか。

13. 2.8. 学校の授業より学習塾の授業のほうが面白かったです。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

14. 2.9. 学校の授業より学習塾の授業のほうが役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

16. 2.11. 学習塾は勉強以外にも役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

15. 2.10. 学習塾は私の目標達成に役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

17. 2.12. 学習塾に通うことを決めたのは誰でしたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 自分で決めた
- 友達のせい/おかげで
- 両親が私に強制した
- 祖父母が私に強制した
- 両親が提案した
- 祖父母が提案した
- 先生がそれを提案した
- その他

3. 中学校

18. 3.1. 学習塾に通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- はい
- いいえ

19. 3.2. 学習塾は一週間に何日通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 1日
- 2日
- 3日
- 3日以上

20. 3.3. 一日に何時間くらい学習塾で勉強しましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 1時間
- 2時間
- 3時間
- 3時間以上

21. 3.4. 学習塾で何の科目を勉強しましたか。(複数回答可)

Odaberite sve točne odgovore.

- 通わなかった
- 国語
- 数学
- 英語
- 社会科
- 理科
- その他

22. 3.5. どの学年で一番多く学習塾に通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 1
- 2
- 3

23. 3.6. 学習塾に通う理由は何でしたか。

24. 3.7. 学習塾に通わない理由は何でしたか。

25. 3.8. 学校の授業より学習塾の授業のほうが面白かったです。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

27. 3.10. 学習塾は私の目標達成に役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

26. 3.9. 学校の授業より学習塾の授業のほうが役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

28. 3.11. 学習塾は勉強以外にも役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

29. 3.12. 学習塾に通うことを決めたのは誰でしたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 自分で決めた
- 友達のおかげで
- 両親が私に強制した
- 祖父母が私に強制した
- 両親が提案した
- 祖父母が提案した
- 先生がそれを提案した
- その他

32. 4.3. 一日に何時間くらい学習塾で勉強しましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 1時間
- 2時間
- 3時間
- 3時間以上

4. 高等学校

30. 4.1. 学習塾に通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- はい
- いいえ

33. 4.4. 学習塾で何の科目を勉強しましたか。(複数回答可)

Odaberite sve točne odgovore.

- 通わなかった
- 国語
- 数学
- 英語
- 社会科
- 科学
- その他

31. 4.2. 学習塾は一週間に何日通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 1日
- 2日
- 3日
- 3日以上

34. 4.5. どの学年で一番多く学習塾に通いましたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
- 1
- 2
- 3

35. 4.6. 学習塾に通う理由は何でしたか。

36. 4.7. 学習塾に通わない理由は何でしたか。

37. 4.8. 学校の授業より学習塾の授業のほうが面白かったです。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

38. 4.9. 学校の授業より学習塾の授業のほうが役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

39. 4.10. 学習塾は私の目標達成に役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

40. 4.11. 学習塾は勉強以外にも役に立ちました。

Označite samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

42. 5.1. 今でも学習塾に通っていますか。

Označite samo jedan oval.

はい

いいえ

43. 5.2. 浪人をしましたか。(浪人 = 全ての受験校の入学試験に不合格となったり、入学試験に合格したが他校を目指したい理由で進学せず、これから入学しようとする人の場合である。)

Označite samo jedan oval.

はい

いいえ

41. 4.12. 学習塾に通うことを決めたのは誰でしたか。

Označite samo jedan oval.

- 通わなかった
 自分で決めた
 友達のせい/おかげで
 両親が私に強制した
 祖父母が私に強制した
 両親が提案した
 祖父母が提案した
 先生がそれを提案した
 その他

44. 6.1. 学習塾に通うことを勧めますか。

Označite samo jedan oval.

はい

いいえ

45. 6.2. なぜ学習塾を勧めますか、または勧めませんか。

5. 高等教育

46. 6.3. 学習塾に通ったことに満足していますか。

Označíte samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

47. 6.4. 学習塾に通ったときに新しい友達は何人できましたか。

Označíte samo jedan oval.

通わなかった

0人

1-5人

5-10人

10-15人

15人以上

50. 6.7. 学習塾のおかげで希望していた中学校に入学できましたか。

Označíte samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

51. 6.8. 学習塾のおかげで希望していた高校に入学できましたか。

Označíte samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

48. 6.5. 私が学習塾に通うのは家庭にとって経済的に大変でした。

Označíte samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

49. 6.6 学習塾に通うことは、お金と時間の無駄ではありません。

Označíte samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

52. 6.9. 学習塾のおかげで希望していた大学に入学できましたか。

Označíte samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

53. 6.10. 学習塾に通わずに希望していた中学校、高校と大学に入学できたと思いませんか。

Označíte samo jedan oval.

強く反対します

1

2

3

4

5

完全に同意します

54. 6.11. 学習塾の先生に対する印象はどうですか。

7. 学習塾の利点

(小学校、中学校、高等学校、高等教育を総合して)

57. 追加のコメントまたは意見

以上です。ご協力誠にありがとうございました。

55. 7.1. 下に挙げられたことの中で自分に当てはまるものを選択してください。(複数回答可)

Odaberite sve točne odgovore.

- 学習塾に通わなかった
- より良い学習テクニックを学ぶ
- 学校の教材を理解しやすくする
- 新しい友達を作る
- 友情を維持する
- 入学試験を合格する
- 学習に対する関心が高まる
- 学校の成績が良くなる
- 試験の準備に役立つ
- 将来の教育についていいアドバイスをもらう
- 利点がない

8. 学習塾の欠点

(小学校、中学校、高等学校、高等教育を総合して)

56. 8.1. 下に挙げられたことの中で自分に当てはまるものを選択してください。(複数回答可)

Odaberite sve točne odgovore.

- 学習塾に通わなかった
- 自由時間が減る
- 学習塾に通うのは家庭にとって経済的に大変
- 学習塾への行き帰りの安全の不安
- やらなければならないことが多すぎる
- ストレス
- 不安
- 悲しみや憂鬱
- 身体症状 (食事を抜く、睡眠不足、疲労困憊、...)
- 試験結果に対してより敏感になる
- 学校での問題 (いじめ、クラス内の社会的不平等、先生の学生の暴行、...)
- 性格の悪化 (利己主義、エゴイズム、自慢、...)
- 欠点がない

13. SAŽETAK

Ovaj diplomski rad ukratko predstavlja današnji obrazovni sustav Japana, njegove specifičnosti i probleme. Također detaljno prikazuje prošlost i sadašnjost *gakushū juku* škola, posebnih neobaveznih škola koje učenicima daju dopunsko i dodatno znanje te ih pripremaju za prijemne ispite. Rad dalje iznosi podatke nekoliko provedenih istraživanja (od strane MEXT-a i BERD-a) na temu *gakushū juku* škola. Uz to, rad daje prikaz mišljenja 56 japanskih studenata o pohađanju *gakushū juku* škola. Ovo istraživanje je pokazalo da japanski učenici nerijetko barem jednom kroz svoje obrazovanje pohađaju *gakushū juku* školu, bilo da je to u osnovnoj, nižoj srednjoj ili višoj srednjoj školi. Prema istraživanju je najveći broj polaznika *gakushū juku* škola u nižoj srednjoj školi s visokih 85%, a razlog pohađanja je najčešće priprema za prijemni ispit za upis u višu srednju školu. Provedeno istraživanje je također pokazalo kako *gakushū juku* škole nisu samo mjesto učenja nego su i mjesto za sklapanje novih prijateljstava. Iako ne kod svih ispitanika, studenti navode kako su u *gakushū juku* školi sklopili nova prijateljstva. Od predmeta se u osnovnoj i nižoj srednjoj školi najviše ističe matematika, dok u višoj srednjoj školi prvo mjesto zauzima engleski jezik. Studenti tvrde kako su najčešće oni sami odlučili pohađati *gakushū juku* školu, međutim neki su naveli kako im je pohađanje *gakushū juku* škole bilo predloženo ili čak i nametnuto. Što se tiče pozitivnih aspekata pohađanja *gakushū juku* škola, ispitanici su najviše i najčešće navodili prolaz na prijemnim ispitima, dobru pripremu za prijemne ispite, poboljšanje ocjena i prosjeka te svladavanje korisnih tehnika za učenje. Od negativnih aspekata se najviše ističe problem financiranja *gakushū juku* škole. Zatim slijede stres, manjak slobodnog vremena i previše obaveza. Provedeno istraživanje na japanskim studentima pokazuje mnoge sličnosti s već prije provedenim istraživanjima na japanskim učenicima i njihovim roditeljima, ali se razlikuje od obrađenih članaka i knjiga. Istraživanje navodi manje trajnih fizičkih i psihičkih problema od obrađene teorijske građe. Značajno je kako bi čak 70% japanskih studenata preporučilo pohađanje *gakushū juku* škole. Ovo pokazuje da *gakushū juku* škole uistinu imaju velik utjecaj na japansko obrazovanje, društvo i život.

KLJUČNE RIJEČI: *gakushū juku* škola, Japan, obrazovni sustav, studenti, pozitivni i negativni aspekti

14. ABSTRACT

This graduate thesis briefly presents the current education system in Japan, its specificities and problems. It also presents in detail the past and present of *gakushū juku* schools, special optional schools that provide students with supplementary and additional knowledge and prepare them for entrance exams. The paper further explores the data of several conducted studies (by MEXT and BERD) on the topic of *gakushū juku* schools. In addition, the paper brings into view the opinions of 56 Japanese students about attending *gakushū juku* schools. This research has shown that Japanese students often attend *gakushū juku* school at least once during their education, whether it is in elementary, lower secondary or upper secondary school. According to the research, the largest number of participants of *gakushū juku* schools is in the lower secondary school with 85%, and the reason for attending is most often preparation for the entrance exam for the admission into upper secondary school. The conducted research also showed that *gakushū juku* schools are not only a place to learn, but also a place to make new friends. Although not with all respondents, the students state that they made new friends at *gakushū juku* school. Of the subjects in elementary and lower secondary school, mathematics is the most frequented, while in upper secondary school, the English language takes first place. Students state that most often they themselves decided to attend *gakushū juku* school, however, some stated that attending *gakushū juku* school was suggested or even forced upon them. As for the positive aspects of attending *gakushū juku* schools, the most frequently mentioned by the respondents was passing the entrance exams, good preparation for entrance exams, improving grades and averages, and mastering useful study techniques. Among the negative aspects, the problem of financing the *gakushū juku* school stands out the most. Then comes stress, lack of free time, and too many obligations. The research conducted on Japanese students shows many similarities with the research conducted on Japanese students and their parents, but it differs from the articles and books covered. The research indicates fewer permanent physical and psychological problems than the theoretical material covered. It is significant that as many as 70% of Japanese students would recommend attending a *gakushū juku* school. This shows that *gakushū juku* schools truly have a great influence on Japanese education, society and life.

KEYWORDS: gakushū juku school, Japan, education system, students, positive and negative aspects

15. 要旨

本修士論文では、現在の日本の教育制度とその特殊性、問題点について簡潔に述べる。また、生徒に補足や追加の知識を提供し、受験の準備をする特別なオプションスクールである学習塾の過去と現在も詳しく紹介する。さらに、この論文では、学習塾に関するいくつかの調査（文部科学省とBERDによる）のデータを提示し、学習塾に通うことに関する日本人学生56人の意見を紹介する。

Blumenthal (1992: 456) は、日本は人が生涯を通じて獲得した教育が非常に重要である国として知られていると述べている（学歴社会学説）。多くの場合、実際の成功や成績よりも大学自体の方が重要である。また、大手企業は有名大学出身者を採用することが多く、将来の就職が確実になる場合が多いため、大学選びは非常に重要である。これらの大学への関心は高いため、入学試験は非常に難しい。ほとんどの場合、入学試験は受験者の徹底的な知識と迅速な課題解決を必要とする多くの問題で構成されている。高等学校入学時も大学と同様に入学試験を受ける。これらの試験では、追加の学習と数え切れないほどの復習が必要である。そのため、多くの生徒が学習塾に支援を求めている。

学習塾への出席率に関しては、BERDが2008年に実施した調査によると、中学校が最も突出しており、特に中学校3年生の出席率は63%を記録している。その結果、初等教育から高等教育までのあらゆる場面で学習塾に通っていることがわかったが、その割合はさまざまで、学校の最終学年になると常に増加する。文科省は2008年の

調査で、学習塾に求められる追加支援の種類について、選択肢として可能な回答を3つ挙げている。残務の追いつき、宿題や予習・復習の支援、高等教育への準備である。3つの回答のうち、全学年の小学生の約40%が、宿題や予習・復習について最もよく助けを求めると回答した。中学生は一般に学習塾に通う傾向が高いため、その割合は大幅に高くなる。宿題の手伝いや予習・復習の要望は中学1年生で57.9%と最も多く、時間の経過とともに徐々に減少しが中学3年生では39%となっている。高等教育への準備は最も人気のある項目であった。中学校1年生では、この種の援助の需要は26%、2年生では32.3%に上昇し、3年生では2倍の64.4%に達する。

本修士論文の調査によると、日本の学生たちは小・中・高等学校を問わず、教育期間中に少なくとも一度は学習塾に通うことが多いことが分かった。調査によると、学習塾の参加者は中学校が85%と最も多く、その理由は高校受験の準備が最も多い。実施された調査では、学習塾は学ぶ場所であるだけでなく、新しい友達を作る場所でもあることが分かった。回答者全員ではないが、学生たちは学習塾で新しい友達ができたと述べている。小中学校では、数学が最も需要があり、高等学校では英語が最も人気の科目となっていた。学生たちはほとんどの場合、学習塾に通うことを自分自身で決めたと述べているが、中には学習塾に通うことを勧められた、または行かされたと述べた人もいる。学習塾の利点として、回答者が多く挙げたのは、入学試験に合格したこと、入学試験の準備が整ったこと、成績や平均点が向上したこと、役立つ勉強法を習得したことである。欠点としては、学習塾の資金繰りの問題が最も目立った。次に、ストレス、自由時間の不足、義務が多すぎるという欠点が挙げられた。日本の大学生を対象に実施した本調査では、BERDと文部科学省が日本の学生とその親を対象に実施した調査と多くの類似点が存在した。しかし、本調査では、本論文中で引用した参考文献の研究とは異なる結果が得られた。本論文にお

いては、参考文献の研究より永続的な身体的および心理的問題が少ないことを示した。調査に参加した日本の大学生の70%もが塾に通うことを推奨しているという事実は重要である。このことは、学習塾が日本の教育、社会、生活に大きな影響を与えていることを示している。

キーワード: 学習塾、日本、教育制度、大学生、利点と欠点